

Almindelige bemærkninger

I. Indledning

Forslaget er udarbejdet med afsæt i rapporten ”Evaluering af vejledningsindsatsen i Grønland” fra juni 2011 og de af Naalakkersuisut angivne målsætninger i koalitionsaftalen om at højne befolkningens uddannelsesniveau og motivation til uddannelse. Forslaget bygger herudover på erkendelsen af, at vejledning er en af grundstenene for en succesfuld videre færd i uddannelsessystemet og i forhold til beskæftigelsesvalg.

Evalueringen af vejledningsindsatsen havde til formål at formulere anbefalinger til, hvordan vejledningsindsatsen kan forbedres og opprioriteres. I overensstemmelse med anbefalingerne i evalueringsrapporten har forslaget til formål at gennemføre en revision af det overordnede juridiske grundlag for uddannelses-, erhvervs- og karrierevejledning, som skal omfatte formål, ansvar, organisering, rammer for vejledningens tilrettelæggelse og gennemførelse, finansiering og tilsyn. Det anbefales samtidig, at der etableres adgang til en samlet fælles eller overordnet vejledning i forhold til valg af uddannelse, erhverv og karriere, ligesom det anføres, at det bør overvejes at etablere et centralt system til registrering og dokumentation af vejledningshenvendelser og vejledningsaktiviteter. Herudover anføres det, at der bør skabes rammer for opsøgende vejledning i overgangene mellem uddannelserne, ligesom der er behov for en lovgivningsmæssig afklaring i relation til fordeling af vejledningsopgaverne mellem Piareersarfiit og de enkelte uddannelsesinstitutioner.

Det anførte skal ses i lyset af, at der ikke er en samlet fremstilling af vejledningsopgaver og vejledningsforpligtelser samt registrering af unges deltagelse i uddannelse og beskæftigelse efter folkeskolen. Endvidere tilføjes det i vejledningsrapporten, at hensigten i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 3. september 1982 om uddannelses- og erhvervsvejledning i Grønland om, at vejledningsaktiviteterne skal fremstå som et sammenhængende system af tilbud, ikke antages at være realiseret.

Endvidere fremgår det af koalitionsaftalen, at der skal gøres en ekstraordinær indsats for unge, der er gået ud af folkeskolen og ikke er kommet i beskæftigelse eller har påbegyndt en uddannelse.

Derudover har der været stor fokus på den kommunale opgave i relation til at videreudvikle den opsøgende vejledning efter afslutningen af folkeskolen, hvilket allerede sker i flere kommuner i dag.

Samtidig er der konstateret et behov for, at der fra centralt hold løbende følges op på udviklingen i ungegruppens størrelse og sammensætning samt på resultaterne af indsatsen i forhold til denne gruppe, hvilket skal suppleres med opsøgende vejledning. Dette har øget nødvendigheden af en overordnet registrering af alle unges aktiviteter for at følge, om de er under uddannelse, i arbejde eller gennemgår opkvalificeringsforløb i Piareersarfiit.

Herudover er der også ved andre lejligheder blevet stillet spørgsmål ved den nuværende vejledningsindsats, herunder særligt i forhold til manglende brobygning mellem folkeskole og ungdomsuddannelser og implementering af opfølgingsinitiativer med henblik på at sikre, at unge kommer i gang med en uddannelse eller erhvervsarbejde med fremtidsudsigter. Skatte- og Velfærdscommissionen anbefalede eksempelvis, at vejledningsforpligtelsen i folkeskole-regi skulle gælde, indtil eleverne er i gang med en uddannelse eller har varig beskæftigelse. Folkeskoleven har imidlertid ud fra først og fremmest praktiske hensyn fastsat vejledningsforpligtelsen til alene at gælde til elevernes afgang fra skolen, således at folkeskolens vejledningsforpligtelse er knyttet til varigheden af folkeskolens undervisningspligt.

Det kan ligeledes tilføjes, at Kommuneqarfik Sermersooq i perioden 8.-9. oktober 2012 afholdt den såkaldte Inerik-konference om kompetenceudvikling i Grønland med deltagelse af virksomheder, arbejdsmarkedets parter og offentlige myndigheder, ligesom der i den sammenhæng bl.a. blev fremsat ønske om en lovfæstelse af Piareersarfik.

2. Hovedpunkter i lovforslaget

a) Gældende ret

Den gældende lovgivning vedrørende vejledning udgøres først og fremmest af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 3. september 1982 om uddannelses- og erhvervsvejledning, som er opretholdt ved landstingsforordning nr. 10 af 18. december 2003 om arbejdsformidling m.v. For så vidt angår vejledningens formål beskrives denne i bekendtgørelsen at skulle tjene den enkeltes forberedelse og gennemførelse af valg af uddannelse eller erhverv og samfundets behov for uddannet arbejdskraft. Derudover fremgår det, at vejledningen ydes under hensyn til den enkeltes interesser og forudsætninger, til forholdet mellem disse og de fremtidige muligheder inden for de fag eller fagområder, som harmonerer med samfundets behov. Den enkelte opnår således en tilfredsstillende uddannelse og arbejdsmæssig placering i samfundet. Samtidig defineres uddannelses- og erhvervsvejledning som både kollektiv og individuel, hvorimod det ikke nærmere defineres, hvad der forstås ved kollektiv og individuel vejledning.

Endvidere anføres det, at vejledningsaktiviteterne bør koordineres, således at de fremstår som et sammenhængende system af tilbud. Herudover omfatter bekendtgørelsen bestemmelser vedrørende opbygning af opgaver for og finansiering af vejledningsudvalg under de kommunale arbejdsmarkedsudvalg. Bekendtgørelsen indeholder derimod ikke bestemmelser om f.eks. opsøgende vejledning eller dokumentationsforpligtelser, ligesom der heller ikke er fastsat institutionelle rammer for vejledningsforpligtelsen. Det må samtidig erkendes, at bekendt-

gørelsens beskrivelse af vejledningens organisering i det hele må anses for utidssvarende i forhold til den gældende virkelighed.

Det fremgår af § 5, stk. 2, i landstingsforordning nr. 10 af 18. december 2003 om arbejdsformidling m.v., at erhvervs- og uddannelsesvejledning omfatter bistand ved valg af erhverv og uddannelse. Det må anses for tvivlsomt, om bestemmelsen indeholder en egentlig definition af vejledningen, eller om bestemmelsen i højere grad beskriver vejledningens genstand i form af erhverv og uddannelse. Derudover indeholder landstingsforordningen ingen formålsbestemmelse i relation til vejledningen. Det fremgår endvidere af landstingsforordningens § 5, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde individuelle handlingsplaner for arbejdssøgende og for personer, som indgår i opkvalificeringsforløb eller i ungdomstjenesten. Der er i den forbindelse ikke indsat hjemmel til at fastsætte nærmere regler om de omtalte handleplaner. Der er samtidig i landstingsforordningen fastsat enkelte bestemmelser om vejledningens organisering. Det fremgår således af § 3, stk. 1, at det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for arbejdsformidling i kommunen, herunder foranstalte arbejdsanvisning og erhvervs- og uddannelsesvejledning. Derudover fremgår det af § 5, stk. 3, at kommunalbestyrelsen kan oprette et vejlednings- og introduktionscenter til administration af kommunalbestyrelsens opgaver efter forordningen. Dette udgør i øvrigt den lovgivningsmæssige hjemmel for etablering af Piareersarfiit-centrene.

Endvidere omfatter den gældende retstilstand også Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17 af 16. oktober 2007 om evaluering af Piareersarfiit centrenes opgavevaretagelse m.v. Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser om kommunalbestyrelsernes afrapporteringspligt i relation til centrenes opgaver vedrørende vejledning og opkvalificering. Finansieringen af centrene sker gennem kommunale bidrag. Selvstyret yder driftstilskud på grundlag af nogle resultatmål, der fastsættes i serviceaftaler, der indgås mellem Selvstyret og kommunalbestyrelserne. Sidstnævnte forpligter sig i den sammenhæng til at udarbejde løbende og afsluttende evalueringer af aktiviteterne på centrene og indsende disse oplysninger til Selvstyret.

De oplysninger, som indberettes til Selvstyret i henhold til bekendtgørelsen, indgår i Selvstyrets evaluering af kommunernes opgaveløsning i relation til de mellem kommunerne og Selvstyret indgåede serviceaftaler. Bekendtgørelsen fungerer som led i vurderingen af kommunernes opfyldelse af serviceaftalerne. Det fremgår endvidere af bekendtgørelsen, at driftstilskuddet forudsætter, at kommunerne overholder indberetningspligten, ligesom en del af driftstilskuddet er afhængig af, om den pågældende kommune indfrier de i serviceaftalen angivne målsætninger. Rapporteringen har til hensigt dels at sikre mulighed for, at Selvstyret kan følge op på de regelmæssige indberetninger, dels at kunne gå i dialog med kommunen, såfremt der opstår vanskeligheder i forhold til løsning af aftalte opgaver eller at nå aftalte resultat, ligesom indberetningen skal sikre Selvstyret indsigt i, om kommunerne løser de aftalte opgaver. Det fremgår samtidig af bekendtgørelsen, at oplysningerne bl.a. omfatter omfanget af den kommunale vejledning og antallet af udarbejdede handleplaner. Bekendtgørelsen angiver der-

udover en række statistiske oplysninger, der ligeledes skal opgives til centraladministrationen. Det særlige ved bekendtgørelsen er, at etableringen af de i bekendtgørelsen nævnte Piareersarfiit-centre alene er affattet som en såkaldt "kan-bestemmelse", hvorfor bekendtgørelsen altså ikke forpligter kommunalbestyrelserne til at etablere og drive de i bekendtgørelsen nævnte centre. Dette skyldes, at bekendtgørelsen ikke kan strækkes længere end dens bemyndigelsesbestemmelse, som også har begrænset etableringen af centrene til en "kan-bestemmelse", jf. det ovenfor beskrevne vedrørende landstingsforordningen om arbejdsformidling m.v.

I forhold til navnlig dokumentationsforpligtelser kan også nævnes Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 20 af 19. november 2007 om kommunalbestyrelsens indberetning af oplysninger vedrørende arbejdsmarkedet, aktivering af arbejds- og uddannelsessøgende og arbejdskrafttilgangen til Grønland. Bekendtgørelsen omhandler imidlertid ikke vejledning som sådan, men forpligter kommunalbestyrelserne til at indrapportere en række oplysninger om hvilke personer, der er tilknyttet Piareersarfiit. Der er tale om oplysninger, som bl.a. kan benyttes til at identificere vejledningsbehovet hos den enkelte med henblik på at målrette vejledningen i forhold til den enkeltes behov. Bekendtgørelsens hovedformål er imidlertid at regulere muligheden for at etablere og ajourføre arbejdsmarkedsdatabasen Suliaq og har således ikke et direkte vejledningssigte. Bekendtgørelsen er bl.a. hjemlet ved landstingsforordning nr. 14 af 12. november 2001 om aktivering af ledige, som regulerer gennemførelse af aktiveringsprojekter, aktivering gennem uddannelsestilbud og kommunalbestyrelsens pligt til at føre statistik over ledige, der aktiveres. Uanset det forhold, at landstingsforordningen ikke udtrykkeligt relaterer sig til vejledning, antages det, at forskriften i praksis implicerer, at der samtidig skal ydes vejledning vedrørende de nævnte aktiviteter.

I øvrigt kan også nævnes Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 40 af 18. september 1990 om kommunal arbejdsformidling og regulering af arbejdskrafttilgangen m.m., der imidlertid ikke har umiddelbar relevans i denne sammenhæng, uanset at forskriften indeholder enkelte bestemmelser om vejledning. Det fremgår bl.a. af bekendtgørelsens § 1, at kommunalbestyrelsen skal yde vejledning til arbejdsgivere og arbejdssøgende om arbejdsformidling i Grønland.

Endelig er der inden for de forskellige uddannelsesområder fastsat regler om vejledning, som imidlertid overvejende fokuserer på såkaldt gennemførelsesvejledning. Herved forstås den vejledning, der skal sikre gennemførelse af den pågældende uddannelse, men som ikke rækker udover den konkrete uddannelse. En overgangsvejledning omhandler derimod den vejledning, der knytter sig til overgangene fra en uddannelse til en anden eller fra uddannelse til beskæftigelse. Gennemførelsesvejledningen begrænser sig således til anvisning, rådgivning m.v., som sker i tilknytning til den konkrete uddannelse, ligesom denne type vejledning, som altovervejende hovedregel har til formål at sikre den vejledte optimale betingelser for at gennemføre den aktuelle uddannelse. Det fremgår eksempelvis af § 20, stk. 2, 1. pkt. i inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet, at eleverne skal tilbydes vejledning om valg af uddannelse og erhverv. Det fremgår af

bemærkningerne til bestemmelsen, at bestemmelsen ikke retter sig mod den generelle studie- og erhvervsvejledning, idet skolernes vejledning alene omfatter elever, som er i gang med en uddannelse på den pågældende skole. Bestemmelsen suppleres i øvrigt af en bemyndigelsesbestemmelse i 2. pkt., hvorefter der i bekendtgørelsesform kan fastsættes regler om omfanget af vejledningen, kvalifikationer til vejlederne, vejledningens indhold m.v., herunder om at vejledningen kan udstrækkes til elever, der ikke er i gang med en uddannelse på skolen, men som overvejer det. Der er imidlertid også i disse tilfælde tale om vejledning, der som udgangspunkt knytter sig til valg af og gennemførelse af en erhvervsuddannelse.

I forhold til studieforberevende uddannelser fremgår det af § 39, stk. 1, 1. pkt. i inatsisartutlov nr. 13 af 22. november 2011 om den gymnasiale uddannelse, at gymnasieskolen skal tilbyde eleverne individuel støtte, rådgivning om vejledning om valg af studieretning, valg af valgfag, gennemførelse af uddannelsen og om uddannelses- og erhvervsvalg. Det fremgår i den sammenhæng af bemærkningerne til bestemmelsen, at vejledningstilbuddet spænder fra introduktionsvejledning over gennemførelsesvejledning til udslusningsvejledning. Dette suppleres med, at vejledningen skal tage udgangspunkt i den enkelte elevs egne ønsker sammenholdt med, hvad der efter en faglig vurdering er muligt og tilrådeligt. Gymnasielovgivningens vejledning er imidlertid ligeledes kendetegnet ved, at vejledningen gennemføres i umiddelbar sammenhæng med spørgsmålet om gennemførelse af den gymnasiale uddannelse og knytter sig derfor ikke til elever, der f.eks. har forladt uddannelsen.

For så vidt angår videregående uddannelser fremgår det af § 8 i landstingslov nr. 19 af 19. november 2007 om Ilisimatusarfik, at Ilisimatusarfik tilbyder studerende vejledning under uddannelsesløbet om uddannelsen, mulighederne for studieophold uden for Grønland og efterfølgende beskæftigelsesmuligheder. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at vejledningsforpligtelsen alene gælder i forhold til uddannelsessøgende på Ilisimatusarfik, men ikke potentielle studerende. Bestemmelsen forhindrer imidlertid ikke, at Ilisimatusarfik også kan yde vejledning til studerende, der ikke studerer på Ilisimatusarfik. Bestemmelsen knytter sig imidlertid som udgangspunkt alene til forhold vedrørende de enkelte uddannelser under Ilisimatusarfik og gennemførelsen af disse.

Med hensyn til folkeskoleområdet fremgår det af § 19, stk. 1 og 2, i inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen, at eleven i samråd med sine lærere udarbejder en handleplan, som indgår i den løbende evaluering og danner udgangspunkt for elevens videre undervisnings- og uddannelsesforløb. Endvidere fremgår det, at handleplanen skal indeholde resultater af evalueringen og den besluttede opfølgning på denne, ligesom handleplanen i forhold til afgangselever skal indeholde oplysninger om, hvilke mål eleven har for sin fremtidige uddannelse eller erhvervsvalg, herunder om forudsætningerne for at opnå målene. Der er således tale om en handleplan, der udarbejdes i direkte tilknytning til skolegangen, ligesom der ikke er fastsat regler om, i hvilken udstrækning handleplanen skal følge eleven i dennes videre uddannelsesforløb efter endt folkeskoleforløb. Endvidere fremgår det af lovens § 13, stk. 3, at

elever på ældstetrinnet skal vejledes om uddannelses- og erhvervsvalg, ligesom det fremgår af lovens § 22, stk. 1, at der som led i evalueringen af den enkelte elevs udbytte af undervisningen også skal ske vejledning af den enkelte elev og dennes forældre om elevens videre skole- og uddannelsesforløb og erhvervsvalg. Derudover er Naalakkersuisut i henhold til lovens § 36, stk. 3, nr. 3, forpligtet til at foretage effektmålinger i forhold til hvilke vejledningsindsatser, der bedst fører til uddannelse, ligesom den af den enkelte folkeskole udarbejdede kvalitetsrapport også skal angive omfanget af vejledning i relation til afgangselever om uddannelses- og erhvervsvalg, jf. § 49, stk. 2.

Der foreligger således ikke en opdateret samlet fremstilling af vejledningsopgaver- og forpligtelser, ligesom der ikke er adgang til en samlet, overordnet vejledning i forhold til valg af uddannelse og karriere. Dette skyldes, som anført ovenfor, at varetagelsen af vejledningen er fordelt på de forskellige uddannelsesinstitutioner, ligesom der i den forbindelse som hovedregel er tale om gennemførelsesvejledning, mens den faktiske gennemførelse af overgangsvejledningen synes at være overladt til Piareersarfiit, selv om karakteren af denne ikke er nærmere defineret. En væsentlig problemstilling i den sammenhæng er, at der ikke er fastsat regler om samarbejde mellem folkeskolerne, uddannelsesinstitutionerne og Piareersarfiit, og at forventningerne til overgangsvejledningen ikke er klart defineret.

Vejledningsaktiviteterne fremstår derfor ikke som et sammenhængende system af tilbud, som det ellers var intentionen i vejledningsbekendtgørelsen fra 1982. Hertil kommer, at der ikke eksisterer et centralt system til registrering og dokumentation af vejledningshenvendelser og vejledningsaktiviteter.

b) Forslaget

Det overordnede formål med forslaget knytter sig til ønsket om generelt at styrke vejledningsindsatsen. I den sammenhæng har forslaget til formål at implementere en række af de anbefalinger, som blev beskrevet under indledningen i afsnit 1 og imødegå de problemstillinger, der i samme forbindelse blev påpeget. Forslaget tilstræber herudover at skabe sammenhæng i vejledningsindsatsen og sikre støttemekanismer i forbindelse ved overgangene i uddannelsessystemet. Den øgede indsats i forhold til overgangsvejledningen skal imidlertid ske, uden at fokus på gennemførelsesvejledningen reduceres. Disse målsætninger skal først og fremmest realiseres gennem organisatoriske og strukturelle tilpasninger og bedre udnyttelse af det nuværende ressourcemæssige grundlag.

Forslagets overordnede målsætning er således at etablere en samlet lovgivningsmæssig ramme for vejledningsindsatsen, som skal være tværgående i forhold til forskellige uddannelses- og erhvervsområder med respekt af de gældende bestemmelser om gennemførelsesvejledning, som er fastsat inden for de forskellige uddannelsesområder.

For så vidt angår forslaget udformning og indhold relaterer dette sig til et samarbejde mellem Departementet for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling, Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked og KANUKOKA. Samarbejdet udmøntede sig i udarbejdelse af en lovgivningsmæssig ramme i form af en skitse til nærværende forslag, hvor forslagets grundlæggende struktur og hovedelementer ud fra de ovenfor angivne anbefalinger og politiske signaler er fastlagt.

Endvidere har forslaget til formål at sikre rammerne for en særlig indsats over for unge i alderen 16-18 år (den såkaldte ungegruppe). Forslaget understreger derfor vigtigheden af at fastholde tilknytningen til uddannelsessystemet direkte efter folkeskolen, ligesom der skal være øget fokus på gruppen af unge mellem 15 og 18 år, som ikke kommer i uddannelse eller efterskole umiddelbart efter folkeskolen, og som heller ikke er kommet i gang 1-2 år efter, at de har forladt folkeskolen. Det er i forlængelse heraf forslaget målsætning at sikre registrering og monitorering af unge på cpr-nummer-niveau. Monitoreringen skal eksempelvis kunne anvendes til at iværksætte støtteapparater ved overgange i uddannelsessystemet med henblik på at sikre den unge en tilfredsstillende overgang fra f.eks. det teoretiske forløb på en brancheskole og til en lærlingeplads i en virksomhed. Vejledningsindsatsen skal skærpes i forhold til denne ungegruppe og sikre de unges tidligere valg af uddannelsesretning inden for ungdomsuddannelserne, idet erfaringerne viser, at jo længere tid unge er uden for uddannelsessystemet, desto øget risiko er der for, at denne gruppe ikke færdiggør en erhvervskompetencegivende uddannelse. I den forbindelse anses det for afgørende, at lokale vejledningscentre kan varetage den opsøgende vejledningsindsats og sikre individuelle handleplaner for denne gruppe, ligesom der skal foretages en differentiering af målgruppen med henblik på en mere målrettet vejledning.

Det er endvidere forslaget udgangspunkt, at alle ledige bør have adgang til individuel vejledning og rådgivning, der tager udgangspunkt i den enkelte borger, og som sigter på at gøre det muligt at komme i varig beskæftigelse.

Herudover skal indsatser og resultater evalueres. Endelig er det intentionen med forslaget at foretage en gennemgående fornyelse af vejledningsindsatsen.

Uanset den særlige fokus på ungegruppen omfatter forslaget alle borgere i landet. Forslaget definerer samtidig, hvad der forstås ved vejledning og indeholder angivelser af, hvordan vejledningen skal organiseres og tilrettelægges. Desuden indeholder forslaget kvalitetskrav til vejledningsindsatsen, herunder i forhold til vejledernes kvalifikationer. Hertil kommer bestemmelser om uddannelseshandleplaner, som skal udarbejdes for unge i forlængelse af de handleplaner, der udarbejdes i folkeskolen. Det er i øvrigt ikke nyt, at der skal udarbejdes handleplaner, idet der allerede foreligger en pligt til dette i forhold til ledige. Det nye er, at det skal ske med afsæt i folkeskolens handleplaner. Derudover er det en nyskabelse, at handlepla-

ner skal udarbejdes med folkeskolerne og andre uddannelsesinstitutioner i forhold til overgangsvejledning.

Endvidere er det fundet hensigtsmæssigt, at forslaget alene omhandler vejledning, hvilket skal ses i sammenhæng med overvejelser om regelfastsættelse af eventuelle introduktionsforløb. Herved forstås regler om undervisnings- og vejledningsforløb på institutioner, der tilbyder uddannelser udover folkeskolen med henblik på at medvirke til, at eleverne er forberedt på uddannelsesvalg efter folkeskolen. En lovfæstelse af sådanne aktiviteter i forslaget indebærer risiko for at fjerne fokus på vejledningsindsatsen med konkrete aktiviteter, der generelt har været i Piareersarfiit, hvorfor det er fundet mere nærliggende at henvise reguleringen af sådanne initiativer til anden lovgivning. Der kunne i den forbindelse blive tale om implementering i lovgivningen vedrørende de enkelte uddannelser eller i arbejdsmarkedslovgivningen.

I det følgende beskrives nogle centrale nyskabelser og særlige fokusområder i forslaget.

2.1 Definition og formål

Forslaget indeholder bestemmelser, der definerer, hvad der forstås ved vejledning, og hvilke formål vejledningen skal tjene. Der opereres i den forbindelse med 2 grundlæggende forskellige former for vejledning. Den ene, som benævnes gennemførelsesvejledning, og den anden, som benævnes overgangsvejledning, jf. ovenfor under afsnit 2a om gældende ret. Herudover defineres individuel vejledning, henholdsvis kollektiv vejledning samt uddannelses- og erhvervsvejledning. Endelig indeholder forslaget også en definition af opsøgende vejledning.

2.2 Ansvar og organisering

Det er i forslaget fundet grundlæggende vigtigt at fastsætte en klar ansvarsfordeling og med bestemmelser om vejledningens organisering sikre, at der er sammenhæng og koordinering af vejledningsaktiviteterne.

For så vidt angår spørgsmålet om ansvarsfordeling indeholder forslaget en angivelse af det centrale ansvar i form af Naalakkersuisuts ansvar og opgaver henholdsvis det lokale ansvar. Naalakkersuisut forstås i praksis som det til enhver tid værende ressortansvarlige departement, mens det lokale ansvar skal forstås som kommunalbestyrelsens og uddannelsesinstitutionernes ansvarsområder.

2.2.1 Naalakkersuisuts centrale ansvar:

- Udvikling af vejledningsindsatsen
- Information om vejledning, herunder udarbejdelse af vejledningsmateriale og etablering og drift af en virtuel vejledningsportal
- Uddannelse af vejledere, herunder efteruddannelse
- Supervision
- Erfaring- og vidensdeling

- Evaluering
- Samordning af vejledningen
- Etablering og drift af dialogforum og medvirken til netværksdannelse
- Forsøgs- og udviklingsarbejde
- Tilsynsfunktioner

2.2.2 Virtuel vejledningsportal

Den virtuelle vejledningsportal er et vejledningstilbud, der stilles til rådighed for vejlednings-søgende, som kan søge informationer på egen hånd. Herved vil der ligeledes kunne frigøres vejledningsressourcer til unge, som har behov for en særligt tilrettelagt vejledningsindsats. Det er samtidig forventningen, at stadig flere vil opbygge de nødvendige kompetencer, som gør dem i stand til at benytte portalen med bedst muligt udbytte, ligesom det i øvrigt vil være en del af vejledningens opgave at understøtte dette.

Den virtuelle vejledningsportal skal endvidere stilles til rådighed for alle med interesse i vejledningsforhold i relation til uddannelse og erhverv. Vejledningsportalen antages endvidere at komme til at løse en væsentlig samfundsmæssig opgave, idet vejledningsportalen vil være et nødvendigt redskab for de myndigheder m.fl., der har ansvaret for vejledningsopgaverne og af væsentlig betydning for at sikre forslagetets formål om bedre kvalitet i vejledningen, tværsektoriel vejledning, at begrænse frafald og omvalg i uddannelser, sikre bedst mulige beskæftigelsesmuligheder og behovet for arbejdskraft, bedre udnyttelse af de offentlige ressourcer og åbenhed og gennemsigtighed i relation til uddannelses- og erhvervsforhold.

Med hensyn til de indholdsmæssige elementer af vejledningsportalen forventes portalen bl.a. at omfatte:

- leksikale databaser og uddannelse og erhverv
- information om og hjælp til uddannelsesvalg
- beslutningsstøttesystemer, herunder programmer, der kan anvendes i forhold til matchning af valg af uddannelse og erhverv
- hjælpeværktøjer til uddannelsesplanlægning
- mailcenter, hvor spørgsmål kan besvares
- information om internationale uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder
- information om aktuelle og forventede beskæftigelsesmuligheder i Grønland

Herudover kan portalen også anvendes til at skabe netadgang til tilmeldingsskemaer til uddannelser og links til relevant information om uddannelse og erhverv, bl.a. til uddannelsesinstitutioner og virksomheder.

2.2.3 Dialogforum

Forslaget indeholder endvidere bestemmelse om, at det pålægges Naalakkersuisut at etablere et grønlandsk dialogforum, hvor interessenter kan mødes med henblik på udveksling af idéer, viden, erfaringer m.m.

2.2.4 Grønlands Vejledningsråd

Der foreslås endvidere etableret et nationalt vejledningsråd, der har til opgave at rådgive overordnet og generelt om udviklingen af vejledningsområdet og at rådgive Naalakkersuisut og i praksis Center for Vejledning i Grønland om tilrettelæggelsen og prioriteringen af vejledningsindsatsen. Rådet sammensættes af repræsentanter for arbejdsmarkedets organisationer, uddannelsesinstitutionerne, KANUKOKA og de uddannelsessøgendes organisationer.

2.2.5. Center for Vejledning i Grønland

Forslaget lægger i forhold til Naalakkersuisuts opgaver op til, at disse i praksis løses gennem en lovfæstet offentlig enhed, der forvaltningsmæssigt underlægges Naalakkersuisut. Dette beror på ønsket om at fremme et såkaldt "one door-princip". Det forudsættes i den forbindelse, at denne enhed etableres gennem en udbygning af Selvstyrets Center for Vejledning i Grønland. Centret fremstår i dag som et uddannelses- og kompetenceudviklingscenter for alle vejledere i Grønland. Centret blev i 2003 placeret under Niuernermik Ilinniarfik i Nuuk, hvor det i øjeblikket er forankret. Centret har siden 2000 varetaget vejledergrunduddannelsen. Vejlederuddannelsen har sin egen hovedkonto på Finansloven, 40.91.02. Målgruppen for uddannelsen er vejledere i folkeskolen og i det øvrige etablerede uddannelsessystem, arbejdsmarkedskonsulenter, uddannelsesvejledere og undervisere ved Piareersarfiit samt vejledere ved de gymnasiale og videregående uddannelser. Vejledergrunduddannelsen skal bidrage til at kvalificere vejledningen af borgerne i forhold til uddannelse, erhverv og arbejde. Uddannelsen skal bidrage til, at den enkelte vejledningssøgendes interesser og forudsætninger tilgodeses, samtidig med at samfundets behov for tilgang af kvalificeret arbejdskraft og dermed fortsatte udvikling imødekommes. I centrets driftsbevilling for 2013 indgår også midler til vedligeholdelse og opdatering af vejledningsportalen "Sunngu". Centret udbyder også en række korterevarende kurser af vejledningsfaglig karakter i lokalområderne samt vejledningskonferencer i de større byer.

Det forudsættes i forslaget, at Center for Vejledning i Grønland bliver en selvstændig enhed, hvilket skal forstås således, at centret ikke er en del af en anden af Selvstyrets institutioner, idet dette antages at synliggøre og prioritere enheden og dens opgavevaretagelse. Centret vil imidlertid kunne placeres inden for de fysiske rammer af en anden institution, herunder en uddannelsesinstitution, men vil fortsat henhøre direkte under ressortmyndigheden.

2.3. Kommunalbestyrelsens lokale ansvar:

- At der ydes vejledning efter loven til alle borgere i kommunen
- At der sikres uddannelseshandleplaner til særligt udsatte unge
- At der ydes opsøgende vejledning i forhold til ungemålgruppen

- At der foretages registrering og indberetning af relevante oplysninger
- At der oprettes og drives kommunale vejledningscentre, der samarbejder med den kommunale arbejdsformidling og det kommunale skolevæsen
- At handleplanerne fra folkeskolen følger eleven i dens videre uddannelsesforløb
- At vejledningen ydes af kvalificerede vejledere under egnede fysiske rammer

Herudover foreslås det, at uddannelsesinstitutionerne skal have ansvaret for:

- At der ydes gennemførelsesvejledning
- At der ydes overgangsvejledning ved inddragelse af det kommunale vejledningscenter

2.3.1 Pligt til udarbejdelse af uddannelseshandleplan

Forslaget introducerer herudover en pligt til at udarbejde og ajourføre uddannelseshandleplaner med afsæt i de handleplaner, som udarbejdes i folkeskoleregi i henhold til folkeskolelovens § 19, stk. 1 og 2.

Det er væsentligt at sikre en sammenhæng mellem folkeskolens vejledningsindsats og brugen af handleplaner med den uddannelses- og erhvervsvejledningsindsats, der ydes efter folkeskolen, og som også typisk finder sted i kommunalt regi. Dette er særligt vigtigt, da der er mange unge, der ikke kommer direkte i gang med uddannelse efter endt folkeskolegang. De risikerer således ikke at komme videre i uddannelsen, hvis der ikke er tilfredsstillende sammenhæng i vejledningsindsatsen mellem folkeskolen og det efterfølgende forløb.

Forslaget medfører, at den handleplan, som eleven i henhold til folkeskoleloven skal have udarbejdet, og som for afgangselever har karakter af en uddannelsesplan, også følger eleverne i deres videre uddannelsesforløb. Efter afgang fra folkeskolen forpligtes kommunalbestyrelsen således til at videresende den i folkeskoleregi udarbejdede handleplan til det kommunale vejledningscenter. Hvis der er tale om unge, som efter endt folkeskole ikke er i f.eks. uddannelse, skal det kommunale vejledningscenter udarbejde en uddannelseshandleplan med udgangspunkt i handleplanen. I den forbindelse forpligtes kommunalbestyrelsen til at inddrage det kommunale vejledningscenter i den overgangsvejledning, som eleven i folkeskolen skal ydes som grundlag for udarbejdelse af uddannelseshandleplanen. Det er i den sammenhæng centralt, at de kommunale vejledningscentre, som vil have karakter af lokale videnscentre i forhold til overgangsvejledning, samarbejder med skolerne og bistår disse med vejledning, også selv om dette måtte foregå i folkeskoleregi. Det skal i den forbindelse præciseres, at der alene er tale om bistand, hvorfor centrene ikke skal løse folkeskolens opgaver. Ved at knytte vejlederne fra vejledningscentret til folkeskolens vejledning, bibringes de unge allerede på et tidligere tidspunkt en kontakt til det kommunale vejledningscenter, hvilket også kan gøre det nemmere for den unge at henvende sig efterfølgende, hvis der skulle opstå behov herfor.

2.3.2 Opsøgende vejledning

Den opsøgende vejledning i forhold til ungemålgruppen er fastsat som en særlig vejledningsforpligtelse for de kommunale vejledningscentre for at understrege prioriteringen af netop denne opgave. Det kan i forlængelse heraf nævnes, at opsøgende vejledning i forhold til unge, som har forladt folkeskolen uden at fortsætte i uddannelse og samarbejde mellem Piareersarfik og folkeskolen med succes er blevet gennemført af Kommune Kujalleq. Det er i den forbindelse ligeledes væsentligt, at der også er fokus på unge i bygderne, og hvor der ikke måtte være et kommunalt vejledningscenter.

2.4 Finansiering og tilsyn

For så vidt angår Selvstyrets almindelige tilsyn med varetagelse af de i forslaget anførte vejledningsopgaver foreslås denne suppleret ved kontraktstyring, som skal ses i lys af kommunernes placering uden for Selvstyrets almindelige administrative hierarki. Kontrakterne betyder, at der indgås skriftlige aftaler mellem Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne. Kontraktperioderne vil blive fastsat i kontrakterne, men det forventes dog samtidig, at kontrakterne gøres til rullende aftaler på grundlag af årlige justeringer. Denne styringsform foreslås, fordi et så dynamisk og omskifteligt område som uddannelses- og erhvervsvejledningen opererer med en form for slutprodukt, der ikke altid kan fastlægges præcist på forhånd. Dette stiller krav om en mere åben kontraktform, som tager højde for, at der kan ske ændringer i kravene undervejs, ligesom samtlige krav oftest ikke vil kunne specificeres på forhånd. Udover at være styrings- og kontrolredskaber, som kan skabe gennemsikuelighed i forhold til udbyttet af bevillingsgrundlaget, er kontrakterne også et middel til samarbejde. Sidstnævnte udspringer af, at resultatkontrakterne samtidig udgør et medium, som de centrale aktører kan mødes om, hvorfor kontrakternes formål også er at skabe rammerne for dialog om leveringen af en given ydelse. I den forbindelse antages resultatkontrakter at være et smidigt og håndterbart styringsinstrument, der samtidig rummer de fornødne krav om præcision.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Som det blev anført under indledningsafsnittet, tilsigter forslaget at sikre en række organisatoriske tilpasninger i forhold til den gældende lovgivning, sammenholdt med øget fokus på bedre ressourceudnyttelse i forhold til de forhåndenværende midler.

Det skal endvidere bemærkes ud fra Center for Vejledning i Grønlands oplysninger, at i alt 201 personer har gennemført vejlederuddannelsen i perioden 2000 til udgangen af 2012. I år forventer Center for Vejledning i Grønland, at 19 vil dimittere fra grunduddannelsen og 10 nye vejledere. Det kan herudover oplyses, at centret på baggrund af en tillægsbevilling i 2013 påbegynder endnu et hold på 20 studerende på vejlederuddannelsen i efteråret 2013.

Det skal samtidig bemærkes, at Center for Vejledning fra 2013 er blevet tildelt de såkaldte AMA-midler. Tidligere skulle udgifterne til rejse- og opholdsudgifter i forbindelse med centrets modulopbyggede kurser afholdes indenfor centrets egen bevilling. Adgangen til AMA-midlerne har således medført en besparelse på mellem kr. 500.000-1.000.000, som altså

herved er blevet frigjort til andre opgaver. Dette har betydning, hvis det besluttes, at Naalakkersuisuts opgaver vedrørende evaluering, udvikling, samordning af vejledningsindsatsen samt information, supervision og erfarings- og vidensdeling m.v. skal gennemføres gennem Center for Vejledning.

For så vidt angår de i forslaget nævnte opgaver i relation til kommunale vejledningscentre kan det oplyses, at der ved udgangen af 2012 var beskæftiget i alt 49 uddannede vejledere fordelt på de 18 Piareersarfiit. Dette kan umiddelbart næppe anses for et utilstrækkeligt antal i relation til de i forslaget nævnte opgaver. Det skal i den forbindelse bemærkes, at Piareersarfiit allerede i dag er forpligtet til at varetage størstedelen af de i forslaget nævnte vejledningsopgaver. For så vidt angår nye vejledningsopgaver som følge af forslaget består disse derfor først og fremmest af udarbejdelse af uddannelseshandleplaner samt forpligtelsen til at gennemføre opsøgende vejledning i forhold til bestemte grupper af unge.

Det skal i den sammenhæng bemærkes, at der i år 2013 og i overslagsårene allerede uden for tilskudssystemet er afsat 800.000 kr. årligt til overgangsvejledning i bygderne på hovedkonto 20.11.52 Strukturpolitisk pulje til ekstraordinær indsats for ledige og 15-18 årige. Hertil kommer, at Kommune Kujalleq har formået at gennemføre opsøgende vejledning som led i Den Regionale Udviklingsstrategi (RUS) og på baggrund af en prioritering af vejledningsressourcerne.

I forhold til forslagets § 19, stk. 3, vedrørende fremsendelse af en kopi af folkeskolernes handleplaner til de kommunale vejledningscentre kan det oplyses, at ca. 800 elever forlader folkeskolen årligt efter endt 10. klasse. Det antages, at det vil tage ca. 5 minutter at fremsende en kopi af en handleplan til det lokale vejledningscenter. Dette vil omfatte et tidsforbrug på ca. 67 timer, hvilket til en timeløn på kr. 200 vil udgøre en årlig udgift på kr. 13.400. Vejledningscentret skal herefter op-loadede dem i It-reg, hvilket antages at medføre en tilsvarende udgift på kr. 13.400.

Endvidere vil de lokale vejledningscentre skulle modtage og op-loadede de modtagne handleplaner i webbaserede database "IT-reg, hvilket også antages at tage ca. 5 minutter for hver handleplan. Denne opgave antages derfor også at resultere i en årlig udgift på kr. 13.400, hvis der regnes ud fra en løn på kr. 200 i timen.

For så vidt angår opdatering og viderebearbejdelse af de handleplaner, som er udarbejdet i folkeskolen, antages disse at medføre visse administrative og økonomiske konsekvenser. Arbejdet med uddannelseshandleplanen går først og fremmest ud på at registrere den unges uddannelses- og beskæftigelsesmæssige udvikling og planer for disse, herunder hvad der er blevet aftalt sammenholdt med oplysningerne i den i folkeskoleregi udarbejdede handleplan. Opgaven går således konkret ud på at bygge videre på de i folkeskoleregi udarbejdede handleplaner. Det drejer sig om forslagets § 21 vedrørende de lokale vejledningscentres udarbej-

delse af uddannelseshandleplaner. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at der fra hver afgangsårgang vil være ca. 400 unge under 18 år, som ikke påbegynder uddannelse eller beskæftigelse efter endt folkeskole. Dette skal sammenholdes med, at det vurderes at tage ca. 2 timer for det kommunale vejledningscenter at bearbejde en handleplan om til en uddannelseshandleplan, hvilket til en timeløn på kr. 200 vil udgøre en årlig merudgift på kr. 160.000.

Hertil kommer, at der i forbindelse med en årgangs afgang fra folkeskolen også vil være 2 tidligere årgange, som også vil falde ind under forslaget § 21, idet disse ikke har påbegyndt uddannelse eller erhverv eller har afbrudt et uddannelsesforløb. Denne gruppe antages at være på ca. 900, som også vil have behov for at få udarbejdet en uddannelseshandleplan, hvilket vurderes at omfatte en engangsudgift på 360.000 kr. Der er imidlertid tale om et talmæssigt efterslæb, som ikke vil afspejles i de næstkommende år. Det antages i øvrigt, at nogle af de nævnte 900 unge på nuværende tidspunkt har fået udarbejdet en handlingsplan i Piareersarfiit.

Det skal samtidig bemærkes, at der i forhold til ledige allerede gælder et lovkrav om udarbejdelse af handleplaner i henhold til lovgivningen om arbejdsformidling, ligesom der allerede er påbegyndt indsættelse af handleplaner i den webbaserede database "IT-reg", jf. nedenfor vedrørende registreringsopgaverne.

Endvidere vil der være visse omkostninger forbundet med den foreslåede etablering og drift af Grønlands Vejledningsråd. Udgifterne knytter sig til mødeafholdelse, eventuelle rejseudgifter og dagpenge. Udgifterne til sekretariatsbetjeningen afholdes inden for Departementet for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestillings og Departementet for Erhverv, Erhverv og Arbejdsmarkeds ordinære driftsbevillinger. Det fremgår i den forbindelse af bemærkningerne til forslaget § 8, stk. 2, at medlemskab og deltagelse i rådets arbejde er frivilligt og ulønnet. Medlemmerne af rådet, som må rejse fra deres bopæl for at deltage i rådets møder, vil modtage dagpenge og godtgørelse for rejseudgifterne i henhold til reglerne om vederlag og tillæg til ikke-Inatsisartutmedlemmer i landstingslov om vederlag m.v. til medlemmer af Inatsisartut, Naalakkersuisut m.v. Udgifterne til rejse- og opholdsudgifter samt til sekretariatsbetjening vurderes at blive på ca. 150.000 kr. årligt.

Med hensyn til spørgsmålet om forslaget bestemmelser om kommunalbestyrelsens registrering og indberetning af bestemte oplysninger til Naalakkersuisut, jf. § 13, stk. 1, skal det bemærkes, at denne registrerings- og indberetningsforpligtelse allerede fremgår af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 20 af 19. november 2007 om kommunalbestyrelsens indberetning af oplysninger vedrørende arbejdsmarkedet, aktivering af arbejds- og uddannelsessøgende og arbejdskrafttilgangen til Grønland. Tilsvarende fremgår det af §§ 6 og 7 i Hjemmestyrets bekendtgørelse om revaluering af Piareersarfiit-centrenes opgavevaretages m.v., at kommunalbestyrelsen allerede er forpligtet til at registrere og indberette en lang række oplysninger til Selvstyret. Det drejer sig bl.a. om antal af handlingsplaner, der udarbejdes, antallet af ledige, antallet af personer, der visiteres til kurser i Piareersarfiik-regi, omfanget af gennemført un-

dervisning og vejledning, status over kommunens indsatsområder under Piareersarfik og oplysninger om kommunens arbejds- og uddannelsesvirksomhed for 15-25-årige. Det fremgår endvidere af § 7, at kommunalbestyrelsen skal indberette de pågældende oplysningerne elektronisk ved brug af programmer, der stilles til rådighed af Selvstyret. At den allerede eksisterende forpligtelse nu foreslås reguleret i lovform, vurderes derfor ikke i sig selv at ville medføre øgede økonomiske eller administrative konsekvenser i forhold til det nuværende bevillingsgrundlag. For så vidt angår den praktiske indtastning af oplysninger forventes dette at blive foretaget i IT-reg-systemet, som administreres af Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked. Det kan i den forbindelse oplyses, at flere uddannelsesinstitutioner og Piareersarfik-centre allerede foretager indtastninger i IT-reg-systemet.

Med hensyn til etablering af en vejledningsportal er det vurderet hensigtsmæssigt at benytte Center for Vejledning i Grønlands nuværende vejledningsportal.

I forhold til etablering af et nationalt dialogforum skal det bemærkes, at der allerede årligt gennemføres et stort vejledermøde, ligesom sikring af dialogforum antages at blive realiseret gennem elektroniske kommunikationsmidler.

De samlede administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige antages derfor at andrage ca. kr. 700.000 i 2014 og derefter årligt kr. 336.400.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen direkte økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det forventes dog, at forslaget vil bidrage til et generelt løft i relation til borgernes fremtidige muligheder for videreuddannelse og beskæftigelse, hvilket vil være positivt i forhold til erhvervslivets rekrutteringsgrundlag.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget har ikke umiddelbart konsekvenser for miljøet, naturen og folkesundheden. Det med forslaget tilsigtede i kvaliteten og omfanget af vejledningsindsatsen forventes imidlertid på sigt at medføre en positiv effekt på folkesundheden. Dette skyldes, at et generelt højere uddannelsesniveau erfaringsmæssigt bidrager til en sundere levevis, øger indtægtsdannelsen i samfundet med heraf afledte positive konsekvenser også for sundhedstilstanden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes at højne kvaliteten af vejledningsindsatsen til gavn for alle borgere.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget forventes at bidrage til et generelt uddannelsesløft i samfundet.

8. Høring af myndigheder og organisationer:

Forslaget har i perioden 20. juni 2013 til 25. juli 2013 været i høring hos:

Formandens Departement

Departementet for Boliger, Natur og Miljø

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked

Departement for Familie og Justitsvæsen

Departementet for Sundhed og Infrastruktur

Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender

Råstofdirektoratet

Udenrigsdirektoratet

Landslægeembedet

SIK

Grønlands Arbejdsgiverforening (GA)

KANUKOKA

KANUNUPE

NUSUKA

IMAK

Perorsaausut Ilinniarsimasut Peqatigiiffiat (PIP)

AK

Center for Sundhedsuddannelser (Peqqissaanermik Ilinniarfik)

ASG (Akademikernes Sammenslutning i Grønland/ Ilinniagartuut Kattuffiat)

Ilisimatusarfik/Institut for Uddannelsesvidenskab

Socialpædagogisk Seminarium (Perorsaanermik Ilinniarfik)

Bedre Børneliv

Nanu Børn

ICC

Knud Rasmussenip Højskolia

Sulisartut Højskolia

GU-Aasiaat

HTX, Sisimiut

GU-Nuuk

GU-Qaqortoq

HHX, Qaqortoq

Bygge- og Anlægsskolen

INUILI

Søfartsskolen

NI-Nuuk

NI-Qaqortoq

Sprogcenteret (Oqaatsinik Pikkorissarfik)

Fåreholderskolen

Fisker- og Fangerskolen

Kunstsikolen

KNAPK

MIPI

Avalak
KIK
Kisaq
Mælkebøtten
Sisimiut Friskole
Nuuk Internationale Friskole
Maniitsup Efterskolia
Efterskole Villads Villadsen

Der er i forbindelse med høringen modtaget høringssvar fra GA, SIK, Center for Vejledning i Grønland, Efterskoleforeningen i Danmark, Kommune Kujalleq, Piareersarfik Aasiaat, ASG, IMAK, Avalak, Departementet for Boliger, Natur og Miljø, Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender og Departementet for Erhverv, Råstof og Arbejdsmarked. Der henvises i den forbindelse til vedlagte høringssvarnotat, bilag 1, hvor høringssvarene gennemgås.

Høringen har givet anledning til nogle få ændringer i forslaget.

Dette drejer sig om finansieringsbestemmelserne, hvor bestemmelserne om finansiering af kommunernes udgifter gennem bloktilskud og uddannelsesinstitutionernes udgifter gennem tilskud fra landskassen er udgået.

Desuden er der fundet behov for at udvide forpligtelsen vedr. fremsendelse af handleplaner fra folkeskolen til de kommunale vejledningscentre til også at omfatte andet til brug for vejledningen nødvendigt materiale, herunder afgangsbeviser og karakterdata for de enkelte elever. Desuden er der fundet behov for også at pålægge kommunalbestyrelsen at sikre, at den vejledtes gymnasie-, erhvervs- eller brancheskole modtager kopi af de i folkeskolen udarbejdede handlingsplaner for afgangseleverne.

Der er herudover foretaget nogle få ændringer af redaktionel karakter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen er ny og angiver nogle grundlæggende forhold omkring forslagets anvendelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer til dels indholdsmæssigt til § 1 i Hjemmestyrets bekendtgørelse om uddannelses- og erhvervsvejledning i Grønland. Bestemmelsen præciserer imidlertid, at vejledningen er gratis for borgerne. Samtidig fremgår det, at vejledningen skal gennemføres med den fornødne præcision i forhold til borgerne. Herved forstås, at vejledningen skal udformes således, at den får størst muligt effekt i relation til målgruppen. At vejledningen skal være kvalificeret knytter sig til kravet om, at vejledningen skal foretages af uddannede vejledere.

Det fremgår herudover af bestemmelsens sidste led, at alle borgere i landet har krav på vejledning omkring borgerens uddannelses- eller beskæftigelsessituation.

Vejledning forstås i denne forbindelse som rådgivning, orientering, anbefalinger m.m., som kan ydes i form af trykt materiale, elektroniske skrivelser, opslag, telefoniske henvendelser, personlige samtaler, tekstbeskeder m.m. Den konkrete måde, hvorpå vejledningen ydes, er således ikke afgørende for forståelse af begrebet vejledning. De i § 2 nævnte vejledningsformer kan således gennemføres på den ovenfor angivne måde med respekt af de særlige krav, som måtte være fastsat i relation til de i § 2 nævnte vejledningstyper.

Til stk. 2

Det fremgår af bestemmelsen, at uanset det forhold, at vejledningen skal rettes mod alle borgere, skal vejledningen i særlig grad målrettes unge. Det er som følge heraf fastsat særskilte bestemmelser herom i forslaget §§ 19-23. At hensynet til unge er indsat i formålsbestemmelsen, skyldes ønsket om at fremhæve prioriteringen af hensynet til denne målgruppe.

Til stk. 3

Bestemmelsen retter sig både mod gennemførelsesvejledning og mod overgangsvejledning og angiver hvilke hensyn, der skal iagttages i forbindelse med tilrettelæggelse og gennemførelse af vejledningen.

Til stk. 4

Det fremgår af bestemmelsen, at vejledningen samtidig skal sikre, at den vejledte i vid udstrækning selv bliver i stand til at orientere sig om uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder og i den forbindelse selv kan indhente fornødne oplysninger. Udover hensynet til at gøre den vejledte selvhjulpen ved at øge den vejledtes kompetencer, knytter bestemmelsen sig også til overvejelser om ressourceoptimering. Herved forstås, at jo mere selvhjulpen den vejledte er, jo mere tid kan vejlederen anvende på andre vejledningsopgaver, herunder i forhold til f.eks. opsøgende vejledning.

Til § 2

Bestemmelsen er ny og angiver de forskellige former for vejledning.

Nr. 1 definerer uddannelsesvejledning. Vejledningen omfatter både den enkeltes muligheder for uddannelse, herunder i forhold til adgangskrav, muligheder for at kvalificere sig til uddannelserne, uddannelsernes nærmere beskaffenhed, praktikforløb, økonomi og boligforhold under uddannelsesforløbet, ligesom vejledningen kan omfatte kontakt til uddannelsessteder, ansøgningskrav m.m. Vejledningen skal samtidig indkredse den vejledtes muligheder i forhold til en række ydre rammer som f.eks. lovgivningen, uddannelsessystemets indretning, arbejdsmarkedets vilkår m.v. Det fremgår desuden af bestemmelsen, at uddannelsesvejledningen ikke blot skal begrænses til den næstkommende relevante uddannelse, men også kan knytte

sig til uddannelsesforløb, som kan tages i umiddelbar forlængelse af f.eks. en ungdomsuddannelse, som den vejledte overvejer at påbegynde.

Bestemmelsens nr. 2 definerer, hvad der forstås ved erhvervsvejledning.

Denne vejledningstype omhandler valg af erhverv. Der er i denne sammenhæng tale om vejledning med generelt fokus på erhverv og mere konkret om vejledning i forhold til karriere efter endt uddannelse og vejledning om beskæftigelse ved ledighed og vejledning af beskæftigede ved ønske om erhvervs- eller karriereskift.

Som anført i bemærkningerne til inatsisartutloven om folkeskolen forudsættes det for så vidt angår unge uden en ungdomsuddannelse, at disse fortrinsvis skal vejledes omkring uddannelser og alene undtagelsesvist i relation til beskæftigelse. Men dette udelukker imidlertid ikke, at der i relation til unge uden en ungdomsuddannelse kan ske en inddragelse af hvilke overvejelser om erhvervsvalg, den unge har efter endt uddannelse.

Bestemmelsen omhandler vejledning omkring hvilke uddannelsesmæssige baggrunde, der kan kvalificere i forhold til bestemte beskæftigelsesønsker, herunder navnlig arbejdsmarkedets krav til kvalifikationer, ligesom vejledningen kan bestå af tips og råd i relation til jobansøgning, affattelse af ansøgningsskrivelser og CV'er. Vejledningen omfatter ligeledes spørgsmål om arbejdsmarkedets udbud i form af beskæftigelsesmuligheder både i ind- og udland sammenholdt med den vejledtes beskæftigelsesønsker, ligesom økonomiske spørgsmål eksempelvis vedrørende lønmæssige forhold kan indgå i vejledningen. Herudover kan boligmæssige forhold ligeledes omfattes af vejledningen, i den udstrækning disse måtte være af relevans for beskæftigelsen.

Bestemmelsens nr. 3 definerer, hvad der forstås ved gennemførelsesvejledning.

Der er tale om den vejledning, der ydes undervejs i et uddannelsesforløb med henblik på at eleven eller den studerende gennemfører den pågældende uddannelse med det bedst mulige resultat.

Heri indgår også en forpligtelse til i videst mulig omfang at vejlede med henblik på at fastholde elever og studerende i uddannelse og vejlede elever med behov for f.eks. at løse op for en række personlige og sociale problemstillinger, som kan være så alvorlige, at eleven måske i perioder mister lysten til uddannelsen. Det forudsættes i samme forbindelse, at elevens behov identificeres, førend der kan vejledes tilfredsstillende. Det skal dog fremhæves, at vejledningen ikke involverer psykologisk bistand. Hvis vejlederen vurderer, at der er behov herfor, skal der ydes vejledning om, hvordan den vejledte f.eks. kan opnå psykologisk bistand.

Gennemførelsesvejledningen kan også omhandle vejledning i hensigtsmæssig tilrettelæggelse af uddannelsen, studieplanlægning og økonomiske forhold under uddannelsen.

Gennemførelsesvejledning omfatter imidlertid ikke de fastholdelsesinitiativer, der opereres med inden for de forskellige uddannelsesinstitutioner. Sådanne fastholdelsesinitiativer kan omhandle sikring af et inkluderende og inddragende socialt og fagligt miljø og forankring af fastholdelsesprocesser på alle niveauer på institutionen, hvor fastholdelse er en naturlig del af hverdagen på institutionen og institutionens opgave. Det kan endvidere omhandle skabelse af et tilhørsforhold til institutionen, hvori der indgår elementer som sammenhold mellem elever, modvirkning af ensomhed, mentorindsatser, konfliktløsningsberedskab, henvisninger til psykolog og anden rådgivning og generel opmærksomhed fra lærere og elever samt respektfuld omgangstone og ejerskabsfølelse omkring problemløsninger. Herudover kan nævnes faglig hjælp og opbakning, hvilket kan ske i form af f.eks. lektiecaféer, skriveværksteder i forbindelse med opgaveskrivning, IT-redskaber, inkluderende undervisningsmetoder, personlig feedback, m.m. Ligeledes kan der inddrages elementer i fastholdelsesbestræbelserne og målsætningen om at få den vejledte til at gennemføre uddannelsen. Dette kan ske ved at inddrage forældrene ud fra et perspektiv om ligeværdighed mellem institution og forældre, problemløsning i forhold til f.eks. familiemæssige udfordringer, ligesom en aktiv, hurtig og kontinuerlig politik vedrørende fremmøde og fraværsindsats med opmærksomhed omkring elevernes signaler. Gennemførelsesvejledning omhandler derimod alene konkrete tiltag i form af anvisninger, rådgivning m.v. om, hvordan eleven gennemfører uddannelsen med bedst mulig resultat. Gennemførelsesvejledningen begrænser sig således til tidspunktet for uddannelsens gennemførelse.

Gennemførelsesvejledning relaterer sig typisk til den uddannelsesinstitution, som den vejledte er tilknyttet, hvorfor gennemførelsesvejledningen i al væsentlighed påhviler den pågældende institution som sådan, jf. § 10.

Bestemmelsens nr. 4 definerer, hvad der forstås ved overgangsvejledning.

Overgangsvejledning kan f.eks. bestå i den vejledning, der ydes i forbindelse med overgangen fra en studieforberegende uddannelse til en videregående uddannelse. Det er kendetegnende for denne type vejledning, at vejledningen er målrettet et nyt forløb, uanset om dette nye forløb har karakter af uddannelse eller beskæftigelse. Der er med andre ord tale om et spring i den vejledtes uddannelses- og erhvervsforløb. Overgangsvejledning kan også finde anvendelse i forhold til overgang fra ledighed til uddannelse eller beskæftigelse.

Vejledningen vil knytte sig til oplysninger vedrørende de uddannelser og beskæftigelsesformer, som den vejledte kan påbegynde. Oplysningerne vil typisk vedrøre forhold, der relaterer sig til, hvordan den vejledte kan kvalificere sig til de omhandlede uddannelser eller jobmuligheder. Vejledningen omhandler endvidere spørgsmål om forhold under uddannelserne og beskæftigelserne, herunder uddannelsernes struktur, krav til beskæftigelsen m.m. For så vidt angår krav til vejledningens indhold, herunder hvad vejledningen kan bestå i, henvises der til

det under bemærkningerne til nr. 1 og 2 anførte. Det afgørende er, at den vejledte blive forberedt på de forhold, herunder betingelser og vilkår, som vil gøre sig gældende i forbindelse med overgangen til det nye uddannelses- eller beskæftigelsesforløb.

Bestemmelsens nr. 5 definerer, hvad der forstås ved individuel vejledning.

Det afgørende er i den sammenhæng, at vejledning udformes og målrettes og differentieres konkret i forhold til den person, som skal vejledes, uanset på hvilken måde vejledningen udføres, dvs. om den ydes f.eks. telefonisk, ved personlig samtale, elektronisk, eller i brevform. Den mest differentierede individuelle vejledning antages imidlertid typisk at kunne tilbydes ved personlig samtale, hvor der er mulighed for en umiddelbar to-vejskommunikation.

Vejledningen kan have til formål at støtte de valg og beslutninger, som den vejledte skal foretage, ligesom grundlaget for vejledningen bl.a. vil være den vejledtes overvejelser, vilkår og forudsætninger. Målet er, at den vejledte foretager valg, der tilgodeser, hvad den vejledte vil og kan. Der kan i den forbindelse være mange forskellige faktorer, som har indflydelse på, hvordan den vejledte selv opfatter sine forudsætninger, vilkår, drømme, erfaringer, evner og begrænsninger, hvorfor den individuelle vejledning også skal afdække, hvad der kan forhindre eller udvikle den vejledtes muligheder.

Den individuelle vejledning vil ofte have fokus på, hvordan den vejledte forholder sig til at vælge. Hvis det drejer sig om en vejledningssamtale kan det dreje sig om, at både vejlederen og den vejledte undersøger, hvordan den vejledtes muligheder kan udfolde sig bedst muligt i forhold til forskellige vilkår som f.eks. adgangsbegrænsninger, karakterkrav m.m. Det er i den sammenhæng vigtigt, at den vejledte undervejs opdager nye perspektiver og ser flere eller andre ressourcer hos sig selv eller bliver opmærksom på andre uddannelsesmuligheder. Ud fra denne nye indsigt vil den vejledte eksempelvis kunne handle anderledes eller vælge bedre. Herudover er den individuelle vejledning kendetegnet ved, at vejledningen i højere grad vil blive udformet i forhold til den vejledtes ønsker og overvejelser.

Bestemmelsens nr. 6 fastlægger, hvad der forstås ved kollektiv vejledning.

Denne vejledningstype står i modsætning til individuel vejledning, idet den på grund af den manglende individualisering i forhold til den konkrete vejledtes behov og forudsætninger har karakter af generel vejledning. Der vil her typisk være tale om formidling af generel information om uddannelses- og erhvervs muligheder. Vejledningen kan foretages ved informationsmøder, gennem hjemmesider eller ved generelle skrivelser til målgruppen. Vejledningen kan også ske ved indkaldelse af målgruppen for vejledningen med henblik på foredrag og oplæg, der formidles direkte til målgruppen i et gruppeforum. Vejledningen kan ligeledes ske i form af såkaldt gruppevejledning, hvor de vejledningssøgende i højere grad inddrages. Karakteristisk for den kollektive vejledning er, at den typisk vil være noget mere upræcis på grund af den manglende differentieringsgrad og derfor vil være relevant for en bredere persongruppe

netop som følge af den manglende tilretning og præcision i forhold til bestemte personers forudsætninger og behov. Dette vil imidlertid samtidig betyde, at den kollektive vejledning ofte kan mangle nuancer og stillingtagen til særlige behov, som derfor ikke blive adresseret i vejledningen. Derfor kan det undertiden vise sig vanskeligt at imødekomme ganske særlige vejledningsbehov ved kollektiv vejledning.

Bestemmelsens nr. 7 definerer, hvad der forstås ved opsøgende vejledning.

Opsøgende vejledning kan karakteriseres som en fremskudt vejledningsindsats, hvorved forstås, at vejledningen søges gennemført der, hvor den vejledte eller målgruppen for vejledningsindsatsen befinder sig. Dette kan være på en uddannelsesinstitution, på arbejdspladsen, hjemmet eller på offentlige steder, herunder på gadeniveau og i bygder. Den opsøgende vejledning antages fortrinsvis at finde anvendelse i relation til vejledningsforhold, hvor breve eller telefonopringninger vurderes at være utilstrækkelige for så vidt angår spørgsmålet om at kunne komme igennem med vejledningsbudskaberne. Det kan eksempelvis dreje sig om personer helt uden for uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet, hvorfor vejledningsindsatsen typisk skal bevæge sig uden for de almindelige institutionelle rammer med henblik på at nå målgruppen og eventuelt få denne i tale. Dette skyldes, at der er tale om en målgruppe, som vejlederen ikke vil møde i uddannelsessystemet eller på arbejdsmarkedet.

Den opsøgende vejledning kan endvidere bringes i anvendelse i forhold til målgrupper, som måske egentlig ikke føler behov for vejledning, hvorfor disse vil udgøre en særlig udfordring i forhold til vejledningsindsatsen. Dette kan eksempelvis være tilfældet i forhold til bestemte grupper af unge, jf. § 20.

Til § 3

Bestemmelsen er ny og beskriver det centrale ansvar, jf. ligeledes det anførte i de almindelige bemærkninger under afsnit 2.2.1 om forslaget.

Bestemmelsen angiver Naalakkersuisuts konkrete ansvar og opgaver i forhold til vejledningsindsatsen. Det er i den forbindelse op til Naalakkersuisut selv at tilrettelægge, hvordan, herunder under hvilke institutionelle rammer, opgaverne skal udføres, ligesom det kan ske gennem et nationalt vejledningscenter.

Bestemmelsens nr. 1 er ensbetydende med, at Naalakkersuisut er ansvarlig for, at vejledningsindsatsen kontinuerligt evalueres og opdateres ud fra de til enhver tid gældende behov, ligesom der heri også ligger en forpligtelse til at sikre udvikling af f.eks. vejledningsmateriale og vejledningsredskaber. Herudover forpligtes Naalakkersuisut samtidig til at varetage kvalitets sikring af vejledningsindsatsen, hvilket kan ske i form af eksempelvis effektmålinger på

grundlag af data om brugertilfredshed, vejledningens indflydelse på omfanget af gennemførelser af uddannelser, påbegyndte uddannelser m.m. Kvalitetssikringen foretages ud fra nogle af Naalakkersuisut fastsatte kvalitetsparametre med indarbejdede succeskriterier i forhold til strategiske indsatsområder.

Bestemmelsens nr. 2 forpligter Naalakkersuisut til at påse, at der er en overordnet sammenhæng i vejledningsindsatsen, herunder i forhold til de forskellige aktører og de forskellige vejledningstyper. Dette skyldes navnlig hensynet til, at de forskellige vejledningsinitiativer gerne skal understøtte og supplere hinanden. Den praktiske sikring af en overordnet sammenhæng i vejledningsindsatsen kan eksempelvis ske gennem et nationalt vejledningscenter, jf. § 6.

Nr. 3 omhandler spørgsmålet om generel formidling af vejledningsinitiativer, både i forhold til borgere og vejledere. Dette forudsættes bl.a. gennemført ved etablering af en virtuel vejledningsportal, jf. § 4.

Det fremgår desuden af nr. 4, at Naalakkersuisut skal tilvejebringe, herunder fremstille og udvikle de for vejledningen nødvendige bøger, pjecer, elektroniske platforme m.v., ligesom Naalakkersuisut ligeledes skal sikre fordelingen af materialet til de aktører, der udfører vejledningen i praksis. For så vidt angår vejledningsmateriale omfatter dette også undervisningsmateriale i forhold til uddannelse af vejledere, jf. nr. 5. Nr. 5 omhandler uddannelse og efteruddannelse af vejledere og skal ses i sammenhæng med kravet om, at vejledningen skal ydes af uddannede vejledere, jf. § 12.

Det fremgår af bestemmelsens nr. 6, at Naalakkersuisut skal yde rådgivning og generel støtte i forhold til de kommunale vejledningsenheders vejledning, ligesom Naalakkersuisut også i fornøden omfang skal kunne tilbyde eventuel oplæring. Dette kan eksempelvis ske gennem Center for Vejledning i Grønland, jf. § 6.

Bestemmelsens nr. 7 har til formål at sikre en bedre udnyttelse af den viden, der allerede eksisterer og den viden, der indhentes gennem bl.a. evalueringen og udviklingen af vejledningsindsatsen, jf. nr. 1. Dette gøres ved at sikre, at dem, der har behov for viden, får adgang til viden, hvilket navnlig vil dreje sig om de lokale vejledningscentre samt uddannelsesinstitutionerne. Dette kan navnlig realiseres gennem etablering af et nationalt dialogforum, jf. § 5.

Endelig fremgår det af bestemmelsens nr. 8, at det påhviler Naalakkersuisut at understøtte etablering af rammerne for netværk vedrørende vejledningsindsatsen, således at grupper med fælles fokus på vejledningsindsatsen kan mødes enten virtuelt eller fysisk med henblik på dialog, samarbejde og vidensdeling. Denne opgave forudsættes også varetaget ved etablering af det nationale dialogforum, jf. § 5.

Til § 4

Bestemmelsen er ny og omhandler etablering og drift af en virtuel vejledningsportal, hvorved forstås en internetportal i form af en hjemmeside om vejledning, hvor al relevant information om vejledning kan findes. Der er således tale om en webbaseret platform, der fungerer som en indgang til bredt funderet information om vejledning, der gennem fleksible informationsveje tilgængeliggøres.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsens 1. pkt., at der er tale om en opgave, der påhviler Naalakkersuisut, ligesom Naalakkersuisut bestemmer, under hvilke institutionelle rammer opgaven udføres. Det fremgår desuden af bestemmelsens 2. pkt., at denne skal kunne benyttes af alle personer, der arbejder professionelt med vejledning som f.eks. vejledere, lærere og undervisere, samt myndigheder, institutioner, virksomheder og private, herunder uddannelsessøgende, ledige og f.eks. personer, der ønsker at søge uddannelse eller beskæftigelse eller skifte erhverv. Portalen vil ved hjælp af såkaldt intranetteknologi samle information og viden og dermed være et knudepunkt for en lang række underliggende informationer, som kan flyde nemt mellem brugerne.

Til stk. 2

Bestemmelsen angiver nogle indholdsmæssige krav til den virtuelle vejledningsportal, herunder i forhold til, hvordan informationerne skal tilgængeliggøres. Det er i den forbindelse væsentligt, at brugerne relativt ubesværet kan danne sig et overblik over uddannelserne og de forskellige uddannelsesmæssige forudsætninger for bestemte erhverv.

Portalen skal derudover indeholde støttesystemer, som kan hjælpe den enkelte med at foretage et uddannelses- og erhvervsvalg og lægge karriereplaner. Det er herudover målsætningen, at portalen bliver et vigtigt redskab for professionelle vejledere, der ved hjælp af oplysende databaser til enhver tid kan sikre sig opdaterede informationer om bestemte uddannelses- og beskæftigelsesspørgsmål.

Det skal bemærkes, at bestemmelsen også omhandler viden om uddannelser uden for Grønland, hvilket forudsætter samarbejde med danske uddannelses- og vejledningsmyndigheder.

Vejledningsportalen forudsættes at bestå af en database, der udover oplysninger også indeholder spørgsmål og svar, således at der vil kunne søges inden for emneopdelte områder.

Der henvises endvidere til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.2.

Til stk. 3

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter Naalakkersuisut i bekendtgørelsesform kan fastsætte regler vedrørende indholdsmæssige krav til portalen, ligesom bemyndigelsen også kan benyttes til at fastsætte regler om tilgængelighed, opdateringer m.v.

Til § 5

Bestemmelsen er ny og omhandler etablering af et grønlandsk dialogforum, hvor interessenter kan mødes med henblik på udveksling af idéer, viden, erfaringer m.m.

Til stk. 1

I dette forum kan vejledere, medlemmer og repræsentanter for relevante organisationer, myndigheder, foreninger m.v. drøfte forhold, der har betydning for uddannelses- og erhvervsvejledning. Hensigten er at skabe en dynamisk ramme for en åben og gennemsigtig dialog med interessenter på vejledningsområdet. I dette forum kan brugerne fremsætte vurderinger, synspunkter og anbefalinger, ligesom brugerne kan afprøve idéer og dermed være aktive medspillere i den fortsatte udvikling af vejledningsindsatsen. Forummet skal bl.a. bidrage til øget sammenhæng, koordinering og kvalitetsudvikling i vejledningen. Forummet kan i praksis realiseres gennem vejledningsportalen, møder og konferencer.

Til stk. 2

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter Naalakkersuisut i bekendtgørelsesform kan udstede regler om den nærmere udformning og drift af det nationale dialogforum. Det kan dreje sig om regler vedrørende udtryksformer eller afgrænsning af, hvem der skal indgå i dialogforummet.

Til § 6

Bestemmelsen er ny og har til formål at sikre hjemmel til en lovfæstelse af en institutionel ramme for varetagelse og koordinering af den samlede vejledningsindsats. Som det fremgår under afsnit 2.2.5 lægger forslaget op til, at de opgaver, der henvises til i bestemmelsen, varetages af Center for Vejledning i Grønland, som i givet fald skal fungere som videnscenter for vejledningen.

Den konkrete vejledning vil herefter forsat blive ydet lokalt, og i henhold til forslaget. Dette betyder, at de kommunale vejledningscentre og uddannelsesinstitutionerne vil have ansvaret for vejledningen, mens det nationale vejledningscenter opstiller kvalitetssikringsnormer og udstikke overordnede mål og principper for vejledningen. Det er samtidig hensigten, at centret skal styrke den nationale koordinering af vejledningen på tværs af sektorer ved bl.a. at sikre

sammenhæng mellem de forskellige vejledningsinitiativer, bidrage til kvalitetsudvikling samt eksempelvis initiere analyser og udredninger på vejledningsområdet.

Det fremgår samtidig af bestemmelsen, at denne er affattet som en såkaldt ”kanbestemmelse”, hvilket beror på ønsket om fleksibilitet i forhold til den praktiske opgavevaretagelse. Naalakkersuisut er dermed ikke på forhånd fastlåst i forhold til at løse de i §§ 3-5 nævnte opgaver på andre måder, f.eks. gennem et departement.

I tilfælde af etablering af et nationalt vejledningscenter vil dette være ensbetydende med, at centret vil være umiddelbart omfattet af centraladministrationens instruktionsbeføjelse.

Til § 7

Bestemmelsen er ny og har til formål at styrke og forbedre vejledningsindsatsen og dermed den rådgivning, som Naalakkersuisut modtager om vejledning vedrørende uddannelse og erhverv. Bestemmelsen er samtidig udtryk for prioriteringen af vejledningsområdet.

Til stk. 1

Det er hensigten, at rådet udover generel og konkret rådgivning i relation til vejledningsmæssige anliggender, ligeledes af egen drift kan foreslå initiativer på vejledningsområdet eller afgive udtalelser til fremsatte forslag. Naalakkersuisut vil således kunne trække på rådets ekspertise og kompetence og benytte rådet til at udvikle strategier på vejledningsområdet, herunder i forhold til udformning af initiativer i forhold til vejledningsindsatsen. Som det fremgår af rådets benævnelse, er der tale om et rådgivningsorgan uden selvstændig kompetence til at træffe bindende beslutning for Naalakkersuisut.

Til stk. 2

Med henblik på at sikre, at Vejledningsrådet består af medlemmer, som har vist særlig interesse, kundskab og forståelse for vejledningsforhold, samt at der er den fornødne ekspertise i Vejledningsrådet, er der fastsat et kriterium om, at medlemmerne tilsammen skal repræsentere en bred indsigt i vejlednings-, uddannelses- og erhvervsanliggender. Opremsningen er i øvrigt ikke udtømmende, idet de anførte kriterier udgør minimumskrav, som skal være opfyldte. Sammensætningen vil herudover sikre et Vejledningsråd, som både kan og vil rådgive vedrørende vejledningsindsatsen.

Det skal samtidig tilføjes, at medlemmerne sidder i Vejledningsrådet med et personligt mandat, og således ikke repræsenterer eventuelle arbejdspladser, foreninger m.v., som de måtte være tilknyttet. Dette omfatter ligeledes de indstillende organisationer. Naalakkersuisut skal endvidere påse, at de indstillede medlemmer, herunder det samlede råd opfylder de i bestemmelsen angivne kvalifikationskrav. Indstillingerne forudsættes på den baggrund alene foreta-

get ud fra vejledningsmæssige kriterier og altså ikke ud fra overvejelser om eventuel begunstiggelse af den indstillende parts interesser.

Endvidere angiver bestemmelsen medlemmernes udpegelsesperiode, ligesom det forudsættes, at rådet udpeges i forbindelse med forslaget i krafttrædelse.

Det fremgår herudover af bestemmelsen, at der kan ske genudpegelse, hvorfor der vil være mulighed for sikring af kontinuitet og vidensopbygning.

Til stk. 3

Bestemmelsen beskriver fremgangsmåden i forbindelse med udpegelsesprocessen. Indstillingsreglerne har til hensigt at øge arbejdsmarkedets og uddannelsesinstitutionernes engagement i vejledningsindsatsen. Ved at indføre et råd med erfaring og viden fra samfunds- og erhvervsliv samt uddannelsesverdenen, sikres Naalakkersuisut den fornødne ekspertise og kvalificeret kompetence i forbindelse med rådgivning og sparring vedrørende vejlednings spørgsmål, herunder sikring af vejledning der i sidste ende vil føre til en øget tilgang af uddannet arbejdskraft til det grønlandske arbejdsmarked. Det fremgår samtidig af bestemmelsen, at kommunalbestyrelserne, som har det lokale ansvar, er repræsenteret ved KANUKOKA.

Det skal samtidig bemærkes, at en indstilling i almindelighed ikke er retligt forpligtende for den instans, der besidder den formelle udpegelseskompetence, hvilket i dette tilfælde er Naalakkersuisut, medmindre andet er udtrykkeligt fastsat i lovgivningen, jf. den udtrykkeligt fastsatte undtagelse i stk. 4.

Til stk. 4.

Bestemmelsen udgør en undtagelse til den retlige forståelse af indstillingskompetence. Dette skyldes, at en indstilling almindeligvis forstås som en uforbindende anbefaling. Bestemmelsen fastsætter derimod en forpligtelse for Naalakkersuisut til at udpege en kandidat på baggrund af de indstillende parter indstillinger. Denne forpligtelse indtræder bl.a., dersom de indstillende parter alle indstiller den samme kandidat, jf. bestemmelsens 1. pkt. Endvidere forpligtes Naalakkersuisut også af indstillingerne i tilfælde af uenighed, idet Naalakkersuisut i dette tilfælde alene kan udpege kandidater blandt de indstillede, jf. bestemmelsens 2. pkt.

Til stk. 5

Bestemmelsen omhandler udpegelse af Vejledningsrådets formand, som de udpegede medlemmer således selv vælger, hvilket er udtryk for rådets uafhængighed.

Til stk. 6

Det fremgår af bestemmelsen, at Naalakkersuisut i bekendtgørelsesform kan regulere rådets virksomhed nærmere, bl.a. i form af at udstede en forretningsorden. Forretningsordenen kan bl.a. indeholde bestemmelse om rådets mødevirksomhed, herunder i form af mødefrekvenser,

mødeindkaldelser m.m. samt afgivelse af udtalelser. Det antages i den forbindelse, at der vil blive udstedt en bekendtgørelse herom i forlængelse af forslagetets ikrafttrædelse.

Til § 8

Bestemmelsen er ny og omhandler etablering af et sekretariat for Grønlands Vejledningsråd og regulering af rådets driftsudgifter.

Til stk. 1

Sekretariatet har udover generel sekretariatsbetjening af rådet til opgave at medvirke til udarbejdelse af anbefalinger, høringssvar, rapporter m.v. og understøtte rådet på fagligt niveau. Sekretariatet antages herudover i praksis at medvirke til at indsamle, udvikle og formidle viden om vejledningsmæssige spørgsmål. Det fremgår i øvrigt af § 6, at sekretariatsfunktionen forventes at blive varetaget af Center for Vejledning i Grønland, hvilket begrundes i praktiske overvejelser.

Til stk. 2

Idet medlemskab og deltagelse i rådets arbejde er frivilligt og ulønnet, forventes der derfor alene at blive behov for at dække rejseudgifter og dagpenge m.v.

Til § 9

Bestemmelsen er ny og omhandler det lokale ansvar for vejledningsindsatsen.

Bestemmelsen afgrænser det geografiske dækningsområde for kommunalbestyrelsens vejledningsforpligtelser. Henvisningen til § 10 angiver undtagelsen vedrørende gennemførelses- og overgangsvejledning for uddannelsessøgende, som ikke påhviler kommunalbestyrelsen. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.5. Bestemmelsen medfører samtidig en vejledningsforpligtelse i forhold til byggerne.

Til § 10

Bestemmelsen er ny og angiver uddannelsesinstitutionernes vejledningsforpligtelser.

Det fremgår i den forbindelse af de almindelige bemærkninger under afsnit 2a vedrørende beskrivelsen af den gældende retstilstand, at der på de forskellige uddannelsesområder er fastsat regler om navnlig gennemførelsesvejledning. Vejledningen skal derfor, jf. bestemmelsens

2. pkt. ydes i henhold til disse regler under hensyntagen til de forskellige behov på de enkelte uddannelser.

For så vidt angår overgangsvejledningen fremgår det af § 19, stk. 2, at de lokale vejledningscentre skal bistå uddannelsesinstitutionerne med forberedelse og gennemførelse af overgangsvejledning. Bestemmelsen afspejler det forhold, at uddannelsesinstitutionerne efter de regler, der gælder for den enkelte uddannelse, også er forpligtet til at yde overgangsvejledning. Som det fremgår, er det uddannelsesinstitutionens ansvar at sikre sig, at vejledningen gennemføres, uanset om der måtte være tale om vejledning, som ydes af f.eks. det kommunale vejledningscenter.

Til § 11

Bestemmelsen er ny og er udtryk for en lovfæstelse af kommunale vejledningscentre.

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver, på hvilken måde kommunalbestyrelsen skal opfylde sine vejledningsforpligtelser i henhold til forslaget, hvilket således skal ske gennem et kommunalt vejledningscenter.

Det skal endvidere bemærkes, at kommunalbestyrelsen kan vælge at opfylde bestemmelsen gennem de eksisterende Piareersarfiit. Der vil i så fald være tale om en videreførelse af Piareersarfik, men efter denne lov alene i relation til forpligtelser i forhold til vejledningsdelen. Dette skyldes, at forslaget alene omhandler forpligtelser i relation til vejledning og ikke øvrige aktiviteter, som gennemføres i Piareersarfik-regi. Kommunalbestyrelsen behøver således ikke at etablere nye institutionelle rammer for at opfylde bestemmelsen.

Det er i den forbindelse op til den enkelte kommunalbestyrelse selv at fastlægge, om arbejdet skal udføres gennem et enkelt vejledningscenter suppleret med filialer eller gennem flere vejledningscentre.

Det skal endvidere bemærkes, at bestemmelsen ordlydsmæssigt ikke umiddelbart er uforenelig med § 5, stk. 3, i den under de almindelige bemærkninger vedrørende gældende ret nævnte landstingsforordning om arbejdsformidling m.v. Det fremgår af denne, at kommunalbestyrelsen kan oprette et vejlednings- og introduktionscenter til administration af kommunalbestyrelsens opgaver efter denne landstingsforordning. Den enhed, som kommunalbestyrelse således har mulighed for at etablere til administration af arbejdsformidlingsopgaver, har således et andet sigte end de i § 11 nævnte kommunale vejledningscentre, hvorfor der af den grund ikke er uoverensstemmelse mellem de 2 forskrifter, jf. ligeledes stk. 2.

Til stk. 2

Bestemmelsen angiver en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at sikre, at den kommunale vejledningsindsats udføres i koordination med de kommunale arbejdsformidlingsopgaver.

Bestemmelsen er udtryk for, at der kan være en tæt sammenhæng mellem vejledning og formidling af anvist arbejde.

§ 12

Bestemmelsen er ny og angiver kvalifikationskrav til de personer, som skal fungere som vejledere efter forslaget og fastsætter samtidig overordnede krav til de fysiske rammer for vejledningen.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at det er kommunalbestyrelsen, der repræsenterer den ansættende myndighed i forhold til vejlederne på det kommunale vejledningscenter, hvorfor kommunalbestyrelsen også er ansvarlig i forhold til, at vejlederne opfylder lovens kvalifikationskrav.

Endvidere stiller bestemmelsens sidste led krav til de fysiske rammer for vejledningsindsatsen. Kommunalbestyrelsen forpligtes herved til at sikre, at den kommunale vejledningsindsats kan planlægges og udgå fra nogle passende kontorer. Dette knytter sig til hensynet om, at vejledningen skal foregå i uforstyrrethed. Bestemmelsen er imidlertid ikke ensbetydende med, at den kommunale vejledningsindsats alene skal foretages i kommunens lokaler, hvilket selvsagt navnlig ikke vil være tilfældet ved eksempelvis visse former for opsøgende vejledning.

Til stk. 2

Det fremgår af bestemmelsens 1. pkt. som det væsentligste kvalifikationskrav, at vejlederen skal have gennemført en af Naalakkersuisut godkendt vejlederuddannelse for at kunne yde vejledning efter loven. Bestemmelsen indeholder 2 undtagelser fra denne hovedregel.

Den første undtagelse fra hovedreglen består i, at man uden en sådan uddannelse alligevel kan varetage vejledningen, hvis man har en anden uddannelse, som er relevant i forhold til uddannelses- og erhvervsvejledning. Som relevant uddannelse, der kan godkendes af Naalakkersuisut som berettigende til at undervise i varetagelsen af uddannelses- og erhvervsvejledning, kan eksempelvis nævnes en udenlandsk vejledningsuddannelse. Herudover vil en relevant universitetsuddannelse, eller en socialrådgiveruddannelse efter omstændighederne også kunne komme i betragtning. Naalakkersuisuts godkendelse foretages ud fra en konkret vurdering af den enkelte uddannelse.

Den anden undtagelse fremgår af bestemmelsens 2. pkt., som alene udgør en midlertidig undtagelse. Det er en betingelse for anvendelse af undtagelsesreglen, at der er tale om en person

med visse vejledningsmæssige kompetencer, ligesom personen samtidig studerer til vejleder eller står umiddelbart for at skulle påbegynde en tilsvarende uddannelse. Der er således ikke tale om en permanent undtagelse, idet bestemmelsen forudsætter, at uddannelseskravet i bestemmelsens 1. pkt. på et tidspunkt opfyldes. Spørgsmålet om varigheden af den manglende opfyldelse af uddannelseskravet må vurderes konkret.

Til § 13

Bestemmelsen er ny og omhandler etablering af et nationalt datagrundlag på baggrund af oplysninger, der tilvejebringes gennem de enheder, som har det lokale ansvar.

Til stk. 1

Bestemmelsen betyder, at der skabes et fælles datagrundlag, som giver Naalakkersuisut, kommunalbestyrelserne og uddannelsesinstitutionerne en større viden om målgruppen for vejledningsindsatsen, og som derfor kan danne udgangspunkt for en målrettet og individuel tilpasset indsats og opstille mere klare mål for den kommunale vejledningsindsats.

Naalakkersuisut vil være dataansvarlig for så vidt angår sikkerheden af det samlede system, for borgernes indsigtsret til oplysningerne i systemet og for at kun nødvendige data videregives til anden myndighed. Naalakkersuisut vil samtidig sikre, at den enkelte oplyses om systemet, dets indhold og anvendelse.

Oplysningerne drejer sig om konkrete vejledningsinitiativer og oplysninger vedrørende målgruppens cpr-numre, uddannelses- og beskæftigelsesmæssige baggrund, herunder beskæftigelsesens omfang, med det formål at skabe mulighed for at tilpasse vejledningsindsatsen så præcist som muligt i forhold til målgruppens behov. Det fælles datagrundlag vil således indeholde oplysninger om de uddannelsesaktiviteter, den enkelte deltager ellers har deltaget i, som eksempelvis erhvervsuddannelse, studieforberedende uddannelse, videregående uddannelse, grund- og efterskole, højskoleophold, samt eventuelle andre opkvalificeringsforløb, herunder oplysninger om, hvilke vejledningstilbud den enkelte har modtaget. For så vidt angår oplysninger om uddannelsesforløb omhandler disse både gennemførte og afbrudte. Endvidere vil oplysningerne kunne benyttes til at vurdere, om f.eks. den unge følger sin uddannelsesplan, jf. nærmere forslaget § 21.

Det fælles datagrundlag vil herudover kunne benyttes til udarbejdelse af aktuelle landsdækkende og kommunefordelte statistikker om borgernes uddannelses- og beskæftigelsesmæssige status, køn, alder m.v. Dette vil betyde, at der kan opstilles nye og mere tidstro indikatorer for udviklingen i forhold til de politiske målsætninger, ligesom oplysningerne også vil kunne finde anvendelse til at opstille mere klare mål for vejledningstiltagene og samtidig sikre en bedre styring af ressourceanvendelserne.

Det skal samtidig bemærkes, at der allerede nu er en indberetningspligt, jf. det ovenfor anførte under de almindelige bemærkninger om gældende ret. Denne indberetningspligt knytter sig til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 20 af 19. november 2007 om kommunalbestyrelsens indberetning af oplysninger vedrørende arbejdsmarkedet, aktivering af arbejds- og uddannelsessøgende og arbejdskrafttilgangen til Grønland og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17 af 16. oktober 2007 om evaluering af Piareersarfiit centrenes opgavevaretagelse m.v. Derudover indberetter kommunalbestyrelserne oplysninger på grundlag af resultatkontrakter. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 20 af 19. november 2007 om kommunalbestyrelsens indberetning af oplysninger vedrørende arbejdsmarkedet, aktivering af arbejds- og uddannelsessøgende og arbejdskrafttilgangen til Grønland videreføres, idet denne omhandler andre forhold end forslagens § 13.

Til stk. 2

Bestemmelsen omhandler Naalakkersuisuts mulighed for at pålægge uddannelsesinstitutionerne at foretage indberetning af institutionernes vejledningsindsats, hvis pålægget udstedes med det formål at sikre en mere målrettet og individuel tilpasset vejledningsindsats.

Til stk. 3

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter Naalakkersuisut i bekendtgørelsesform kan fastsætte nærmere regler om registreringen og indberetningen til det fælles datagrundlag i det omfang, dette måtte vise sig hensigtsmæssigt i forbindelse med den faktiske etablering af datagrundlaget. Herudover kan der tænkes fastsat regler om offentliggørelse af vejledningsindsatsens formål, rammer og resultater med udgangspunkt i nationale mål for vejledningen.

Til § 14

Bestemmelsen er ny og omhandler nogle overordnede principper og hensyn, der skal inddrages i forbindelse med tilrettelæggelse og udførelse af de forskellige vejledningsinitiativer.

Til stk. 1.

Bestemmelsen henviser indledningsvis til nogle grundlæggende principper, som skal iagttages i forbindelse med vejledningen. For så vidt angår respekt relaterer dette sig til en anerkendelse af den vejledtes ret til selvbestemmelse, hvorfor vejlederen ikke kan vurdere den vejledtes situation alene, idet denne vurdering skal ske i samarbejde med den vejledte. I forlængelse heraf er det i sidste ende den vejledte selv, der bestemmer over sit uddannelses- eller erhvervsvalg.

Med hensyn til begrebet ligeværdighed knytter dette sig til en anerkendelse af og respekt for mangfoldighed. En vurdering af de vejledtes forudsætninger og behov handler således ikke kun om den vejledtes faglige kvalifikationer, men i lige så høj grad om personlige og sociale kompetencer.

Åbenhed relaterer sig navnlig til den situation, hvor vejlederen samtidig med vejledningen varetager funktioner, der kan indebære kontrol og begrænsninger i forhold til den vejledte. Det kan f.eks. dreje sig om oplysninger, der tilvejebringes under vejledningen, om eksempelvis manglende studieaktivitet, spørgsmålet om manglende rådighed for arbejdsmarkedet, som kan få indflydelse i forhold til modtagelse af offentlige ydelser m.v. Vejledningen skal under sådanne omstændigheder ske så åbent som muligt, selv om dette kan opleves som forstyrrende for relationen mellem vejleder og vejledte. Åbenheden antages i den forbindelse netop at bidrage til at sikre den fornødne tillid mellem vejleder og vejledte.

For så vidt angår netop tillid angives dette som endnu et overordnet hensyn, der skal iagttages ved vejledningen. Dette beror på antagelsen om, at den fornødne tillid i vejledningsrelationen udgør en grundlæggende forudsætning for en fyldestgørende vejledning.

Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at den konkrete uddannelses- og erhvervsvejledning skal tage udgangspunkt i den enkeltes formelle uddannelses- eller skolebaggrund, dels i uformelle kompetencer opnået gennem beskæftigelse og undervisning, dels i personlige forudsætninger. Vejledningen skal samtidig inddrage det forventede behov for uddannet arbejdskraft. Herved kan vejledningen bidrage til, at den enkelte kan udvikle og udfolde sine muligheder og potentialer og se disse i et samfundsmæssigt perspektiv. Ved at inddrage såvel formelle som uformelle uddannelser og kompetencer understreges det, at vejledningen beror på et helhedssyn.

Til § 15

Der er tale om ny bestemmelse, som opstiller nogle tilrettelæggelses- og indholdsmæssige krav til vejledningen.

Til stk. 1

Bestemmelsen opstiller nogle kriterier for, hvordan vejledningen skal udføres, ligesom det angives, hvilke elementer der skal inddrages. Den nævnte elementer er ikke udtømmende. Det afgørende er imidlertid, at vejledningen ikke begrænses til at fokusere på enkelte gennemførelsesmåder.

Til stk. 2

Vejledningen skal efter bestemmelsen tilrettelægges som et sammenhængende forløb, der gradvist sikrer, at den vejledte opnår kompetence til at træffe valg af uddannelse og erhverv på et kvalificeret grundlag. Det er samtidig vigtigt, at der i vejledningsprocessen er progression, som er afstemt i forhold til den enkelte vejledtes muligheder og potentialer. Kravet om sammenhæng og progression knytter sig endvidere til vigtigheden af, at vejledningsindsatsen over for den enkelte er en sammenhængende og fremadskridende proces gennem hele skole- og uddannelsesforløbet. For så vidt angår kravet om differentiering knytter dette sig til, at vejledningens indhold, tilrettelæggelse og tidsmæssige placering afpasses efter den enkeltes behov, ligesom der skal lægges vægt på den vejledtes personlige forudsætninger, herunder fysiske eller psykiske forhold eller andre forhold, som kan have indflydelse på vejledningen.

Endelig påpeges vigtigheden af, at vejledningen foranlediger den vejledte til selv at danne sig nogle overvejelser og holdninger omkring sine uddannelses- og erhvervsmuligheder, således at vejledningsprocessen i videst muligt omfang også afspejler den vejledtes ønsker og overvejelser. Den vejledtes overvejelser omfatter også dennes egen formåen og opfattelse af egne kompetencer, hvorfor vejledningen selvsagt også må tage højde for den situation, at den vejledte eventuelt ikke har et realistisk selvbillede.

Til § 16

Bestemmelsen er ny og retter sig mod både Naalakkersuisut, kommunalbestyrelserne og uddannelsesinstitutionerne. Bestemmelsen er udtryk for et krav om samarbejde, der skal sikre, at de forskellige vejledningsinitiativer fremstår og fungerer som et samlet tilbud, således at borgeren ikke oplever u hensigtsmæssige forskelle, der er begrundet i, at vejledningsydelse er uensartede i forskellige sektorer, hvilket kan dreje sig om uddannelses- og beskæftigelsessektoren. Vejledningssystemet må således ikke opleves som fragmenteret som følge af manglende eller utilfredsstillende samarbejde mellem de forskellige vejledningsaktører, således at personer, der har behov for vejledning, finder det vanskeligt at få adgang til de tilbud, der opfylder deres behov. Derfor skal der samarbejdes på tværs med brede løsninger, der sigter mod sammenhæng i vejledningssystemet, således at de vejledte oplever samlede og velgennemtænkte vejledningsforløb.

Til § 17

Bestemmelsen er ny. Bestemmelsen præciserer, at uddannelses- og erhvervsvejledning i henhold til lovens bestemmelser ikke må være båret eller præget af særlige hensyn som eksempelvis til et uddannelsesområde, herunder uddannelsesområdet institutioner, faggrupper, foreninger m.v. Vejledningen skal alene varetage den vejledtes interesser, og som nævnt være neutral i forhold til eksempelvis politiske interesser eller andre særinteresser. I den forbindel-

se kan en vejleders ensidige vurdering af, hvad der er bedst for den vejledte, også udgøre en særinteresse.

Til § 18

Bestemmelsen er ny og beskriver, hvilke typer af vejledningsopgaver fordelt på interesseområder, som omfattes af loven.

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver alene vejledningsopgavernes formål i den forstand, at bestemmelsen ikke angiver, hvordan de enkelte vejledningsopgaver skal løses, eksempelvis om vejledning om uddannelsesmuligheder i Grønland skal ske gennem udsendelse af breve, elektroniske skrivelser, ved telefonisk henvendelse eller ved personlige samtaler m.m. I princippet kan opgaverne også løses ved etablering af chat-rum, hvor interesserede kan få vejledning om de i bestemmelsen angivne emner. Bestemmelsen beskriver således alene de enkelte vejledningsopgaver ud fra disses målsætning. Opgaverne kan variere afhængig af, hvilket behov for vejledning der er tale om, og hvem der har ansvaret for vejledningen. Angivelsen af vejledningsopgaver antages endvidere at være udtømmende, ligesom de stiller forskellige faglige krav til vejlederen. Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at såfremt vejlederen i forbindelse med vejledning om eksempelvis uddannelsesmuligheder i Grønland, jf. bestemmelsens nr. 1 møder et behov hos den vejledte om vejledning om uddannelsesstøtte, jf. nr. 4, og vejlederen ikke vurderer sig egnet til at vejlede herom, skal vejlederen opfylde sin vejledningsforpligtelse ved at henvise til en anden vejleder inden for vejlederens enhed, som kan vejlede herom, ligesom der også kan ske henvisning til eksempelvis Uddannelsesstøtteforvaltningen (USF). Som det fremgår af det anførte, vil vejledningen i praksis ofte involvere mere end en type af de angivne vejledningsopgaver.

For så vidt angår beslutningen om på hvilken måde de i bestemmelsen nævnte vejledningsopgaver skal løses, følger det af almindelige forvaltningsretlige principper, at der ikke må tages usaglige økonomiske hensyn ved valg af vejledningsform. Dette betyder, at der ikke må vælges en vejledning, som ikke tilgodeser den vejledtes behov fra starten. Hertil kommer, at et vejledningstiltag ikke må ophøre i utide af hensyn til besparelser. Hvis der imidlertid samtidig er tale om et ressourcekrævende område, indebærer dette også nødvendigheden af, at der tages saglige økonomiske hensyn. Dette kan eksempelvis medføre, at der ved valg af vejledningstilbud kan vælges det konkrete tilbud, der tilgodeser den vejledtes behov, samtidig med at det er den økonomisk mest hensigtsmæssige løsning. Et økonomisk hensyn kan imidlertid ikke være sagligt, hvis det varetages på bekostning af grundlæggende hensyn til den konkrete vejledte.

Det skal i forhold til nr. 6 vedrørende psykologiske forhold bemærkes, at der i den forbindelse alene kan ydes rådgivning om mulighederne for at søge psykologisk bistand, idet terapeutisk bistand i det hele falder uden for forslaget.

Endelig skal det bemærkes, at der enkelte steder i forslaget, f.eks. i § 20, stk. 2, er fastsat bestemmelse om, på hvilken måde vejledningen skal udføres.

Til stk. 2

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, som Naalakkersuisut kan udnytte til i bekendtgørelsesform at regulere de i stk. 1 nævnte opgaver nærmere. Sådanne administrative regler kan omfatte måde for opgaveløsningens varetagelse, kvalitets- og resultatvurderinger og bestemmelser om henvisninger til andre instanser m.v. Bestemmelsen kan også benyttes til at fastsætte regler om iværksættelse af en række konkrete vejledningsopgaver, som er angivet i stk. 1.

Til § 19

Bestemmelsen er ny og fastsætter en forpligtelse, der skal sikre samarbejde og koordinering mellem skolevæsen, uddannelsesinstitutioner og vejledningscenter.

Til stk. 1

Bestemmelsen er affattet som en generel hovedregel, hvorefter der altid skal være et løbende samarbejde mellem kommunens skoler og vejledningscenter. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at der er tale om en forpligtelse, der påhviler kommunalbestyrelsen, hvilket skal sammenholdes med, at både folkeskolen og vejledningscentret henhører under kommunalbestyrelsens forvaltningsmyndighed.

Til stk. 2

Bestemmelsen omhandler det lokale vejledningscenters forpligtelse til at yde bistand til de i bestemmelsen nævnte institutioner.

Ved forberedelse forstås de indledende initiativer, som skal tages med henblik på at forberede eleverne på at modtage overgangsvejledning. Det kan eksempelvis dreje sig om, at eleverne anmodes om inden vejledningen at gøre sig tanker og eventuelt nedfælde disse omkring fremtidig uddannelses- og beskæftigelsesønsker, herunder formulere nogle spørgsmål herom.

Det kommunale vejledningscenters bistand vil omhandle vejledning vedrørende muligheder, betingelser og vilkår i forbindelse med ungdomsuddannelser, videregående uddannelser, andre relevante uddannelsesstilbud, herunder i forbindelse med overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelserne samt eventuelle erhvervs muligheder.

Vejledningens tema vil imidlertid helt bero på, hvilken af de i bestemmelsen nævnte uddannelsesinstitutioner, der er tale om.

Konkret antages det, at vejledningen vil angå gymnasiale uddannelser, forskellige erhvervsuddannelser, efterskoleophold, videregående uddannelser, forskellige kurser, herunder opkvalificeringsforløb som f.eks. gymnasiale suppleringskurser og sprogkurser samt andre relevante uddannelsesmuligheder.

Det vil imidlertid være den konkrete uddannelsesinstitution, som har ansvaret for, at overgangsvejledningen gennemføres, uanset det tætte samarbejde der kan være mellem uddannelsesinstitutionen og det kommunale vejledningscenter.

Til stk. 3

Bestemmelsen skal ses på baggrund af den handleplan, som eleven udarbejder i samråd med sine lærere i henhold til folkeskolelovens § 19, stk. 1 og 2, og som indgår i den løbende evaluering og danner udgangspunkt for elevens videre undervisnings- og uddannelsesforløb, jf. det herom anførte i afsnit 2.3.1 i de almindelige bemærkninger. Orienteringen begrundes i, at det kommunale vejledningscenter efter endt folkeskolegang skal anvende handleplanen til at udarbejde en uddannelseshandleplan, jf. § 21, hvis der i henhold til sidstnævnte bestemmelse viser sig behov herfor.

Det er fundet hensigtsmæssigt at fastsætte, at kommunalbestyrelsen også skal sikre, at det kommunale vejledningscenter modtager andet til brug for vejledningen nødvendigt materiale, herunder afgangsbeviser og karakterdata. Hermed afskæres enhver tvivl om, hvorvidt folkeskolen kan videregive disse oplysninger, og det sikres, at det kommunale vejledningscenter har det bedst mulige grundlag for at foretage en god vejledning.

Til stk. 4

At den i folkeskoleregi udarbejdede handleplan også skal sendes til den gymnasie- erhvervs- eller brancheskole, som eleven optages på, er begrundet i, at handleplanen vil kunne indgå som et vigtigt redskab i tilrettelæggelsen af undervisningen og de enkelte elever i deres uddannelsesforløb.

Til stk. 5

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse.

Bemyndigelsen kan eksempelvis benyttes til at fastsætte bestemmelser om kontakten mellem de i bestemmelsen nævnte instanser, herunder om orienteringspligt i forhold til opgaver, der samarbejdes om. Derudover kan det dreje sig om fastsættelse af organisatoriske bestemmelser for samarbejde i form af nedsættelse af styregrupper og fælles samarbejdsudvalg, ligesom det

kan omhandle regelfastsættelse vedrørende indbyrdes koordination og formidling af vejledningsinitiativer.

Til § 20

Bestemmelsen er ny og omhandler vejledning i forhold til unge med særligt behov for vejledning.

Til stk. 1

Bestemmelsen er affattet som en generel forpligtelse, som omfatter alle vejledningssituationer i forhold til unge, som uden særlige vejledningsinitiativer risikerer ikke at komme videre i relation til uddannelse eller beskæftigelse.

Bestemmelsen angiver, hvornår en målrettet vejledningsindsats er nødvendig, men ikke hvad den målrettede vejledningsindsats består af. Dette skyldes, at der vil være tale om forskellige vejledningsbehov.

Det særlige behov for vejledning kan begrundes i psykiske eller fysiske funktionsnedsættelser og utilstrækkelige skolekundskaber. Herudover kan også forhold som eksempelvis uregelmæssigt fremmøde, misbrug, isolation eller anden adfærd, der udspringer af faglige, personlige eller sociale problemer, være bestemmende for, om der bør iværksættes en særlig vejledningsindsats.

Til stk. 2

Det fremgår af bestemmelsen, at der skal foretages opsøgende vejledning om uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder i forhold til unge, der ikke befinder sig i en tilfredsstillende vejlednings-, undervisnings- eller beskæftigelsessituation. Dette betyder, at unge på studieforberevende- og erhvervsfaglige uddannelser samt på videregående uddannelser falder uden for bestemmelsen.

Når det konstateres, at den unge er omfattet af en af de i bestemmelsen angivne situationer, f.eks. ved nogle måneder efter at have forladt folkeskolen ikke at være påbegyndt uddannelse, indtræder forpligtelsen til at yde den pågældende opsøgende vejledning.

Den valgte vejledningsform i forhold til denne målgruppe skyldes en erkendelse af, at selv den mest veludstyrede vejledningsenhed ikke når ud til dem, der har allermost brug for vejledning. Hertil kommer, at målgruppen typisk ikke selv formår eller er motiveret til at søge vejledning af egen drift. Derfor må vejledningen i sådanne situationer føres ud af kontorerne ud til der, hvor målgruppen befinder sig.

Til stk. 3

Bestemmelsen indeholder en forpligtelse til at indsnævre og konkretisere den unges overvejelser og mulige uddannelses- eller beskæftigelsesvalg, således at disse gøres instrumentale i forhold til at kunne udgøre et fyldestgørende beslutningsgrundlag. Samtidig skal den unges hjem inddrages med henblik på også at sikre støtte og enighed om beslutningsgrundlaget i forhold til den unges familie, hvilket antages at øge mulighederne for at fastholde den unge omkring beslutningsgrundlaget. Dette betyder, at den unges hjem skal opfordres til at deltage i fastsættelse af beslutningsgrundlaget ud fra den unges egne overvejelser og ønsker. Bestemmelsen udtrykker samtidig princippet om, at beslutningsgrundlaget i sidste ende skal afspejle den unges egne overvejelser og ønsker. Vejledningen skal således som udgangspunkt bygge på den unges egne ressourcer, ligesom den unges synspunkter altid skal inddrages med passende vægt i overensstemmelse med den unges alder og modenhed.

Til stk. 4

Bestemmelsen knytter sig til vejledning af unge under myndighedsalderen, som befinder sig i en utilfredsstillende uddannelsessituation, jf. stk. 1. I disse tilfælde er det en betingelse, at forældremyndighedsindehaverne inddrages i videre udstrækning. I den forbindelse er det ligeledes vigtigt, at forældremyndighedsindehaverne modtager oplysninger om kravene på det grønlandske arbejdsmarked og vigtigheden af at gennemføre en kompetencegivende uddannelse. Vejledningsopgaven skal således så vidt muligt løses med medvirken af forældremyndighedsindehaverne. Hvis dette ikke viser sig muligt, skal de konkrete vejledningsinitiativers baggrund, formål og indhold i det mindste tydeliggøres for forældremyndighedsindehaverne. Det skal samtidig tilføjes, at der i tilfælde af konflikt mellem forældremyndighedsindehavernes interesser og hensynet til den unge altid skal lægges afgørende vægt på, at vejledningen ydes ud fra den unges bedste, som altså vejer tungest.

Til stk. 5

Bestemmelsen angiver de grundlæggende hensyn og prioriteringer, som skal iagttages i forbindelse med udformning af vejledningen, både for så vidt angår vejledningens indhold og udførelse. Disse knytter sig bl.a. til det under § 14 anførte om, at vejlederen f.eks. ikke kan vurdere den vejledtes vejledningsbehov alene, idet denne vurdering skal ske i samarbejde med den vejledte, ligesom det i sidste ende er den vejledte selv, der bestemmer over sit uddannelses- eller erhvervsvalg.

Bestemmelsen forudsætter således, at vejledningen i videst mulig omfang skal foregå på den vejledtes præmisser, ligesom vejledningen skal møde den unge, hvor denne befinder sig, hvilket skal forstås både fysisk og i overført betydning.

Til § 21

Bestemmelsen er ny og omhandler udarbejdelse af en uddannelseshandleplan.

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer spørgsmålet om, hvornår det kommunale vejledningscenter skal udarbejde en uddannelseshandleplan. Det fremgår i den forbindelse, at forpligtelsen til udarbejdelse af uddannelseshandleplaner alene gælder i forhold til unge under 18 år, som er omfattet af den i § 20, stk. 2, nævnte situation. Herudover er det et krav, at forældremyndighedsindehaverne i videst mulig omfang skal involveres i denne udarbejdelse.

Til stk. 2

Bestemmelsen betyder, at oplysningerne i den i folkeskoleregi udarbejdede handleplan i vid udstrækning vil blive videreført i uddannelseshandleplanen, hvis oplysningerne fortsat har relevans i forhold til den unges uddannelses- og beskæftigelsesvalg. Bestemmelsens 2. pkt. tager højde for den situation, at der af en eller anden årsag ikke er udarbejdet den i øvrigt i henhold til folkeskoleloven lovpligtige handleplan. Bestemmelsen kan herudover benyttes i forhold til unge fra frie grundskoler, efterskoler og folkehøjskoler, hvor der ikke er en pligt til udarbejdelse af handleplaner. I disse tilfælde forpligtes det kommunale vejledningscenter til på egen hånd at udarbejde én, selv om der altså ikke foreligger en handleplan, som kan benyttes som grundlag for arbejdet. Det fremgår samtidig af bestemmelsen, at den unges tidligere skole, som ikke formåede at udarbejde en handleplan, skal bistå det kommunale vejledningscenter i forhold til udfyldelse af indholdet af uddannelseshandleplanen. Dette skyldes, at skolen antages at have størst viden om den unges faglige kompetencer samt andre relevante forudsætninger, herunder eventuelle særlige behov hos den unge.

Til § 22

Bestemmelsen er ny og fastsætter nogle indholdsmæssige minimumskrav for uddannelseshandleplanen.

Uddannelseshandleplanen skal udover målsætninger for den unges uddannelsesvalg samt forudsætningerne for disses indfrielse indeholde en præsentation af den unge og angive den unges eventuelle mål for og generelle overvejelser om uddannelse eller erhverv samt vejlederens kommentarer hertil. Uddannelseshandleplanen skal omfatte både faglige og personlige udviklingsmuligheder, herunder oplysninger om faglige, sociale og uformelle kompetencer samt arbejdsvaner, og danne grundlag for tilrettelæggelse af den unges fremtidige undervisnings- og uddannelsesvalg. Endvidere bør angives forhold, der giver anledning til særlig opmærksomhed ved den unges påbegyndelse af et uddannelsesforløb, herunder behov for eventuelle støtteforanstaltninger med nødvendig dokumentation herfor.

Det fremgår endvidere af bestemmelsens 2. pkt., at uddannelsesplanen ikke kan affattes på et generelt niveau. De specifikke tiltag, der skal i værksættes i forhold til indfrielse af de uddannelsesmæssige målsætninger skal beskrives, således at der kan handles målrettet umiddelbart på grundlag af de anførte tiltag. Det kan omhandle beslutning om, at den unge indledningsvis skal gennemgå nogle faglige opkvalificeringsforløb i f.eks. Piareersarifik-regi.

Til stk. 2

Bestemmelsen omhandler en samtaleforpligtigelse med henblik på at sikre fastholdelse af forfølgelsen af de i uddannelseshandleplanen fastsatte målsætninger om uddannelsesvalg, ligesom der i samme forbindelse vil være mulighed til at justere i uddannelseshandleplanen. Som det fremgår af bestemmelsen, kan det kommunale vejledningscenter beslutte, at der årligt skal afholdes flere end de i bestemmelsen angivne samtaler.

Til stk. 3

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, hvorved Naalakkersuisut i bekendtgørelsesform kan fastsætte nærmere regler om de uddannelseshandleplaner, som de kommunale vejledningscentre skal udarbejde.

Det kan bl.a. bestemmes, at uddannelseshandleplanen skal affattes i skemaform, herunder elektronisk, ligesom der kan fastsættes regler om opbevaring, herunder adgang til uddannelsesplanen, samt bestemmelser om ajourføring, herunder adgang til indførelse af oplysninger i uddannelseshandleplanen.

Med hensyn til indholdsmæssig regulering kan det omhandle bestemmelser om angivelse af bestemte oplysninger om den unge, som skal medtages i uddannelsesplanen, hvis oplysningerne kan have betydning i forhold til den unges fremtidige uddannelses- og erhvervsmuligheder.

Til § 23

Bestemmelsen er ny og omhandler en generel informationsforpligtelse i forhold til forældremyndighedsindehavere til unge i den i § 20, stk. 2 nævnte situation.

Bestemmelsen har til formål at gøre forældremyndighedsindehaverne opmærksomme på, at der er uddannelsesmuligheder, herunder forklare, hvordan disse kan opnås. Navnlig i forhold til familier m.v., hvor der ikke er uddannelsestraditioner, er det hensigtsmæssigt at kunne tydeliggøre, hvad uddannelsesmulighederne konkret består af, herunder hvilke positive konsekvenser disse vil have i forhold til den unges fremtid. Der ligger heri også implicit en opgave om at tilstræbe at afmystificere uddannelsesmulighederne, som ellers kan forekomme komplicerede og uoverskuelige som følge af utilstrækkeligt kendskab til, hvad disse rent faktisk in-

debærer. Formålet med bestemmelsen er at anspore den unges nærmeste familie til at understøtte den unges bestræbelser på at træffe et uddannelsesvalg.

Til § 24

Bestemmelsen er ny og omhandler finansieringen af vejledningsopgaverne.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at finansieringen af opgavevaretagelse er umiddelbart knyttet til de instanser, som ifølge loven er forpligtet til at udføre opgaverne.

Det kan i øvrigt oplyses, at det ligeledes fremgår af § 10 i Hjemmestyrets bekendtgørelse om Piareersarfiit-centrenes opgavevaretagelse, at Selvstyret inden for den i finansloven fastsatte bevilling yder et driftstilskud til Piareersarfik med henblik på varetagelse af de i serviceaftalen fastlagte opgaver.

Til stk. 2.

Bestemmelsen omhandler finansieringen af driften af Grønlands Vejledningsråd.

Til § 25

Bestemmelsen er ny og omhandler resultatkontrakter. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der allerede er indgået resultatkontrakter i form af serviceaftaler mellem Selvstyret og kommunalbestyrelserne i forhold til Piareersarfiks opgavevaretagelse, jf. den under afsnit 2a i de almindelige bemærkninger nævnte bekendtgørelse nr. 17 af 16. oktober 2007 om evaluering af Piareersarfiit centrenes opgavevaretagelse m.v. Forslaget forpligter alene til indgåelse af resultatkontrakter om vejledningen. Der er dog intet i vejen for, at disse samstemmes med øvrige resultatkontrakter.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter som en pligt for både Naalakkersuisut og kommunalbestyrelsen at sikre, at opfyldelsen af de i forslaget nævnte opgaver reguleres i en resultatkontrakt.

Resultatkontrakterne indgås først og fremmest med henblik på en nærmere præcisering af de kommunale vejledningscentres opgaver, herunder løsningen af disse. Det skal hertil bemærkes, at resultatkontrakten ikke er en aftale i almindelig aftaleretlig betydning. Resultatkontrakten skal i stedet opfattes som et kontraktlignende forhold, hvor der er opstillet en politisk givne referenceramme for de kommunale vejledningscentre samt en række resultatkrav for vej-

ledningscentrenes virksomhed, der kan bidrage til en fortsat effektivitets- og kvalitetsudvikling i centrenes opgaveløsning. Resultatkontrakten er således en gensidig tilkendegivelse fra henholdsvis Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne om den ønskede fremtidige udvikling i de kommunale vejledningscentres aktiviteter og de vilkår, der politisk gives herfor. Hensigten med at indføre resultatkontrakt er således at sikre, dels at der fastsættes nogle præcise, målbare krav til de kommunale vejledningscentre, dels at kunne justere på disse krav således, at kontrakten til stadighed er et udtryk for et realistisk billede af vejledningsforpligtelserne.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter nogle indholdsmæssige minimumskrav til resultatkontrakterne. Resultatkontrakterne skal udarbejdes således, at der sikres synlighed af og dokumentation for de kommunale vejledningscentres virksomhed. Resultatkontrakten er således et styringsinstrument, der gør det muligt at betinge bevillingen af, at vejledningsopgaverne og minimumsomfang heraf gennemføres som aftalt.

Med hensyn til de i bestemmelsens 2. pkt. nævnte resultatmål skal disse medvirke til at tydeliggøre kommunalbestyrelsens varetagelse af vejledningsopgaverne og resultatopnåelse i forhold til de fastsatte mål og dertil afsatte midler.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter Naalakkersuisuts sanktionsmulighed i tilfælde af manglende opfyldelse af de i resultatkontrakten angivne resultatmål.

Naalakkersuisut er endvidere forpligtet til løbende over for kommunalbestyrelsen at påpege eventuelle forhold, der synes at være i strid med det, der er aftalt i kontrakten. Det kan eksempelvis være manglende efterlevelse af et krav om gennemførelse af et bestemt antal vejledningstyper. Der er ikke i loven knyttet andre sanktioner til manglende opfyldelse af resultatkontrakten end de i bestemmelsen angivne, hvilket skyldes, at der ikke er tale om en kontrakt i juridisk forstand.

Til § 26

Bestemmelsen er ny og omhandler forslagets tilsynsbestemmelse, adgang til at indhente nødvendige oplysninger og forsøgsordninger.

Til stk. 1

Tilsynet betyder, at Naalakkersuisut vil kunne rette henstillinger til kommunalbestyrelserne, såfremt kommunernes forvaltning af lovens findes stridende mod lovens bestemmelser. Hvis kommunalbestyrelsen ikke efterkommer henstillingen, vil Naalakkersuisut kunne indbringe spørgsmålet for Tilsynsrådet for kommunerne.

Til stk. 2

Kompetencen til at afkræve kommunalbestyrelsen oplysninger, der må anses for nødvendige for at varetage Naalakkersuisuts opgave efter loven, omfatter både Naalakkersuisuts tilsynsopgave og de opgaver, der i øvrigt påhviler Naalakkersuisut i henhold til lovens bestemmelser. Det kan derfor eksempelvis dreje sig om evaluering og udvikling af vejledningsindsatsen, jf. § 3, nr. 1, etablering og drift af et kommunalt vejledningscenter, jf. § 11, stk. 1, sikring af at vejledningstilbud ydes af kvalificerede vejledere, jf. § 12, kommunalbestyrelsens indberetningspligt i henhold til § 13, stk. 1, eller f.eks. overholdelse af pligten til at udføre opsøgende vejledning, jf. 20, stk. 2.

Til stk. 3

Bestemmelsen skal ses på baggrund af, at vejledningsområdet ikke er en statisk størrelse, men udgør et fokusområde i stadig udvikling, hvorfor udvikling af nye vejledningsformer m.v. er et kontinuerligt tema. Derfor er det vurderet hensigtsmæssigt at indsætte en bestemmelse, der vedrører den situation, at kommunalbestyrelsen eller en uddannelsesinstitution ønsker at iværksætte nogle tiltag, der ikke umiddelbart kan holdes inden for lovens hjemmelsgrundlag. Det kan eksempelvis omhandle gennemførelse af bestemte vejledningsinitiativer. Bestemmelsens anvendelse forudsætter, at der er tale om aktiviteter af begrænset varighed, idet mere permanente ordninger falder uden for bestemmelsen. Varigheden af de midlertidige forsøgsordninger vil blive bestemt konkret ud fra vejledningsinitiativets karakter.

Det skal herover bemærkes, at der skal være tale om forsøgsordninger, der ikke må stride mod lovens overordnede formål.

Til § 27

Bestemmelsen angiver forslagets ikrafttrædelsestidspunkt, som er fastsat med henblik på snarest at realisere de anbefalinger, der har været fremsat i relation til vejledningsområdet. Dette skal ses i lyset af ønsket om hurtigst muligt at skabe grundlag for et kvalitetsløft i forhold til vejledningsindsatsen.

Samtidig ophæves den gældende bekendtgørelse på området, som er uforenelig med den retstilstand, som forslaget vil etablere, ligesom bekendtgørelsen i øvrigt ikke afspejler den gældende virkelighed, jf. det anførte herom i de almindelige bemærkninger afsnit 2a om gældende ret.

Det skal herudover bemærkes, at det har været overvejet at foreslå, at visse bestemmelser i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17 af 16. oktober 2007 om evaluering af Piareersarfiit-centrenes opgavevaretagelse m.v. skulle ophæves. Dette skyldes navnlig, at nogle af de i bekendtgørelsen anførte forhold er reguleret i forslaget. En sådan delvis ophævelse af en be-

kendtgørelse antages imidlertid at være at sidestille med en ændring af en bekendtgørelse, hvilket ikke er foreneligt med de gældende retningslinjer for udarbejdelse af regler i Grønlands Selvstyre. Derfor forudsættes de omhandlede bestemmelser i bekendtgørelsen formelt opretholdt, selv om forslaget bestemmelser vil have forrang, jf. lex superior princippet. Endvidere er det i forlængelse af forslaget vedtagelse hensigten at udstede en ny bekendtgørelse i stedet for den ovenfor nævnte bekendtgørelse om evaluering af Piareersarfiit-centrenes opgavevaretagelse.